

**ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO - UMANE
„C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR”**

SIMPOZIONUL NAȚIONAL

**„1821-2021. BICENTENARUL REVOLUȚIEI
CONDUSE
DE TUDOR VLADIMIRESCU”**

**Craiova
14-15 mai 2021**

REZUMATE

CUPRINS

Comitetul Științific

Comitetul de organizare

Programul simpozionului

Rezumate

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

Acad. dr. **Ioan Aurel Pop** (Academia Română)

Acad. dr. **Victor SPINEI** (Academia Română)

Membru corespondent al Academiei Române, dr. **Dorina-Elena RUSU**

Prof. univ. dr. **Vladimir OSIAC** (Universitatea din Craiova; membru de onoare, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

Prof. univ. dr. **Cezar AVRAM** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

Prof. univ. dr. **Dinică CIOBOTEA** (Universitatea din Craiova; membru de onoare, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

COMITETUL DE ORGANIZARE

Prof. univ. dr. **Sevastian CERCEL** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Gabriel CROITORU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Georgeta GHIONEA** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Anca CEAUȘESCU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Ileana CIOAREC** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

**ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO - UMANE
„C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR”**

**SIMPOZIONUL NAȚIONAL
1821-2021. BICENTENARUL REVOLUȚIEI CONDUSE
DE TUDOR VLADIMIRESCU**

**PROGRAM
14-15 MAI 2021 - CRAIOVA**

*online
platforma Zoom, suportul tehnic asigurat de
Grupul editorial Universul Juridic*

**Vineri, 14 mai 2021
h. 10.00-10.30 - Deschiderea simpozionului**

Acad. Ioan Aurel POP - Președintele Academiei Române

**Secțiunea I
Cadrul internațional și mișcările de eliberare națională**

**Moderatori:
Prof. univ. dr. Cezar AVRAM
Prof. univ. dr. Sevastian CERCEL**

Cercet. șt. I, dr. **Ela COSMA**, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca, *Greci, aromâni și români în revoluție, la 1821.*

Conf. univ. dr. **Cristian PLOSCARU**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, *Un episod al afilierii lui Tudor Vladimirescu la Eterie? Tentativa de reinstalare a lui Karageorge în fruntea mișcării sârbești (1817).*

**10.30-
12.15**

Cercet. șt. III dr. **Șerban PĂTRAȘCU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Situația din Balcani în perioada Revoluției lui Tudor Vladimirescu: mișcarea de eliberare a sârbilor și a grecilor.*

Prof. **Claudiu-Constantin MĂRĂCINE**, Colegiul Național „Tudor Vladimirescu”, Târgu Jiu, *Tudor Vladimirescu și Eteria.*

Conf. univ. dr. **Ionuț ȘERBAN**, Universitatea din Craiova, Craiova, *The impact of the italian revolution in Europe.*

Conf. univ. dr. **Anca PARMENA OLIMID**, lect. univ. dr. **Alin Daniel OLIMID**, Universitatea din Craiova, *Mișcările sociale în secolele XIX-XXI: contribuții teoretice și orientări interdisciplinare privind comportamentul uman și implicarea civică.*

Cercet. șt. III **Gabriel LOHON**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Anul 1821 în istoriografia național-comunistă: probitate științifică vs. discreditare ideologică.*

Drd. **Ion-Leone CIOBOTEA-GAVRILĂ**, Craiova, *Participarea pandurilor olteni în Războiul ruso-turc din 1806-1812.*

12.15-
12.30

Pauză

Secțiunea II **Acțiune și discurs revoluționar**

Moderatori:

Cercet. șt. III, dr. Georgeta GHIONEA

Cercet. șt. III, dr. Narcisa MITU

Prof. univ. dr. **Dinică CIOBOTEA**, Craiova, *Aspecte sociale în zona Plaiului Cloșani în anii 1819-1820.*

Cercet. șt. III, dr. **Gabriel CROITORU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Centrul de panduri de la Podul Grosu și căpitanul Simion Mehedințeanu.*

12.30-
13.45

Lector univ. dr. **Dumitru COJOCARU**, Universitatea Hyperion, București, *Structuri sociale, politice, economice și administrative la începutul secolului al XIX-lea în Țara Românească.*

Cercet. șt. III, dr. **Narcisa-Maria MITU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Boierii Otetelișeanu în timpul Revoluției de la 1821. Raporturile cu Tudor Vladimirescu.*

Cercet. șt. III, dr. **Laura-Antoneta SAVA**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Drumul Adunării Norodului de la Țânțăreni la București.*

13.45-
15.00

Pauză

Secțiunea II **Acțiune și discurs revoluționar**

Moderatori:

Conf. univ. dr. Cristian PLOSCARU
Cercet. șt. III, dr. Gabriel CROITORU

Conf. univ. dr. **Tudor RĂȚOI**, Drobeta Turnu-Severin, *Tudor Vladimirescu și Cerneții.*

Prof. univ. dr. **Vladimir OSIAC**, membru onorific, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *1821. Tabăra pandurilor de la Țânțăreni.*

Dr. **Emilian COJOCARU**, Craiova, *Din istoria localității Țânțăreni în anul 1821.*

Prof. univ. dr. **Radu CÂRCIUMARU**, prof. univ. dr. **Iulian ONCESCU**, Universitatea Valahia, Târgoviște, *Târgoviștea în contextul „Zaverii” lui Tudor.*

15.00-
16.45

Prof. univ. dr. **Radu Ștefan VERGATTI**, Academia Oamenilor de Știință, București, *Tudor Vladimirescu și pieirea lui în Târgoviște.*

Director **Eugen PETRESCU**, Centrul de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa” al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, Rm. Vâlcea, *Județul Vâlcea în timpul mișcării revoluționare de la 1821.*

Cercet. șt. III, dr. **Diana-Mihaela PĂUNOIU**, cercet. șt. III, dr. **Georgeta GHIONEA**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Luptele de la Drăgășani și din împrejurimi, din iunie 1821.*

16.45-
17.00

Pauză

Secțiunea II
Acțiune și discurs revoluționar

Moderatori:
Conf. univ. Dr. Ion GUMENĂI
Cercet. șt. III, dr. Ileana CIOAREC

Prof. univ. dr. **Cezar AVRAM**, prof. univ. dr. **Sevastian CERCEL**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Concepte și argumente juridice în documentele programatice și acțiunile revoluționare din anul 1821.*

17.00-18.30 Prof. univ. dr. **Adina BERCIU-DRĂGHICESCU**, București, *Steagul Revoluției conduse de Tudor Vladimirescu - 1821.*

Cercet. șt. I, dr. **Ion MILITARU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Conștiința de sine reflectată în programele revoluționare ale modernității românești.*

Prof. univ. dr. **Marian COJOC**, Universitatea Ovidius din Constanța, *Natura identitar-eroică a lui Tudor din Vladimiri.*

Cercet. șt. III, dr. **Florin NACU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Personalitatea lui Tudor Vladimirescu din perspectivă internațională.*

9.30 **Sâmbătă, 15 mai 2021**

Alocuțiunea domnului Acad. Victor SPINEL,
Vicepreședinte al Academiei Române, Președintele Secției
de Științe Istorice și Arheologie

Secțiunea III
Memoria evenimentului istoric și a personalității lui Tudor
Vladimirescu

Moderatori:
Conf. univ. dr. Ioana-Ruxandra FRUNTELĂȚĂ
Cercet. șt. II, dr. Bogdan POPA

09.30-
11.15

Conf. univ. dr. **Ioana-Ruxandra FRUNTELATĂ**, Universitatea din București, Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, Academia Română, București, *„Cântece pandurești”: un portret liric popular al eroului Tudor Vladimirescu.*

Lect. univ. dr. **Luminița TUCĂ**, Universitatea Valahia, Târgoviște, *Căpitanul Iancu Jianu, precursorul lui Tudor Vladimirescu în documente și în istorii orale.*

Conf. univ. dr. **Cristina GUDIN**, Universitatea din București, *Reflectarea revoluției de la 1821 și a personalității lui Tudor Vladimirescu în literatură.*

Cercet. șt. II, dr. **Bogdan POPA**, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București, *O piesă de teatru și contextul ei: drama „Tudor Vladimirescu” de Nicolae Iorga (1921).*

Cercet. șt. III, dr. **Nicolae MIHAI**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *„Că puterea norodului e ca iarba fiarelor din basme...” Construcția literară a faptului istoric în romanul „Iarba fiarelor” de Alexandru Predescu.*

Conf. univ. dr. **Ion GUMENĂI**, Institutul de Istorie a MECC, Chișinău, *Reflectarea istorico-confesională a evenimentelor din 1821-1822 din Țara Moldovei în opera lui Andronic Popovici (1820-1893).*

Cercet. șt. III, dr. **Gabriela BOANGIU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Tudor Vladimirescu și pandurii – ideea de libertate în literatura populară.*

11.15-
11.30

Pauză

Secțiunea III

Memoria evenimentului istoric și a personalității lui Tudor Vladimirescu

Moderatori:

Cercet. șt. I, dr. Ion MILITARU

Cercet. șt. III, dr. Anca CEAUȘESCU

Cercet. șt. III, dr. **Georgeta GHIONEA**, cercet. șt. III, dr. **Loredana-Maria ILIN-GROZOIU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Memoria culturală a revoluției de la 1821. Studiu de caz: monumente*

**11.30-
13.00**

dedicate lui Tudor Vladimirescu la Drăgășani.

Cercet. șt. III, dr. **Anca CEAUȘESCU**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Casa Tudor Vladimirescu – monument de arhitectură populară.*

Conf. univ. dr. **Constanțiu DINULESCU**, Universitatea din Craiova, *Semnificația istorică a picturii murale exterioare de la Biserica Belivacă-Craiova .*

Cercet. șt. III dr. **Ileana CIOAREC**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Evenimentele de la 1821 în relatările călătorilor francezi François Recordon și F. G. Laurençon.*

Dr. **Valentin PĂTRAȘCU**, Muzeul județean Gorj, Tg. Jiu, *Tudor Vladimirescu și fratele său, Pavel (Papa) Vladimirescu, în colecția de documente a Muzeului Județean Gorj.*

Cercet. șt. II, dr. **Iustina NICA (BURCI)**, Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, Craiova, *Structuri denominative oficiale și populare. Nume ale unor personalități istorice românești în toponimie.*

**13.00-
13.30**

Închiderea simpozionului

REZUMATE

CONCEPTE ȘI ARGUMENTE JURIDICE ÎN DOCUMENTELE PROGRAMATICE ȘI ACȚIUNILE REVOLUȚIONARE DIN ANUL 1821

Cezar AVRAM

Prof. univ. dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: avramcezar@yahoo.com

Sevastian CERCEL

Prof. univ. dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: sevastiancercel@yahoo.com

Rezumat

Scrierile lui Tudor Vladimirescu cuprind o veritabilă dimensiune juridică și demonstrează o bună cunoaștere și mânuire a unor concepte și argumente juridice. Fie că este vorba de documente programatice ale Revoluției de la 1821, fie că observăm corespondența trimisă în legătură cu acțiunile revoluționare din primăvara aceluși an, în repetate rânduri veșmântul juridic al mesajului este vizibil.

Prin activitatea sa, Tudor Vladimirescu poate să fie văzut și în ipostaza unui slujitor al dreptului, care înțelege rolul și forța legii, care urmărește, în timpul primăverii norodului românesc din anul 1821, realizarea unor reforme sociale și înțelege că trăinicia acestora se întemeiază pe Lege.

De la început Tudor Vladimirescu așeză întreaga acțiune revoluționară în ”limitele legitimei apărări”. Poporul este silit să acționeze după toate nedreptățile suferite. Proclamația revoluționară către locuitorii Țării Românești din 23 ianuarie 1821, prin care îi cheamă să se înroleze în ”adunarea cea orânduită pentru binele și folosul a toată țara”, este deschisă de o simplă și limpede argumentare juridică: *”Nici o pravilă nu oprește pe om de a întâmpina răul cu rău”*.

Cuvinte cheie: concepte juridice, argumente juridice, documente programatice, revoluție, Adunarea norodului.

LEGAL CONCEPTS AND ARGUMENTS IN THE PROGRAMMATIC DOCUMENTS AND REVOLUTIONARY ACTIONS OF 1821

Abstract

Tudor Vladimirescu's writings have a true legal dimension and demonstrate the good knowledge and handling of legal concepts and arguments. Whether it is about the programmatic documents of the 1821 Revolution, or we observe the correspondence sent in connection with the revolutionary actions in the spring of that year, the legal content of the message becomes repeatedly visible.

Through his activity, Tudor Vladimirescu can also be seen as a servant of law, who understands the role and force of the law, who seeks, during the spring of the Romanian people in 1821, the achievement of social reforms and understands that their permanence is based on the Law .

From the beginning, Tudor Vladimirescu placed the entire revolutionary action within the "limits of self-defence". The people are forced to act after all the injustices they suffered. The revolutionary proclamation to the inhabitants of Wallachia on 23 January 1821, calling on them to enlist in the "assembly organized for the good and benefit of the whole country", is opened by a simple and clear legal argument: "No law prevents man from facing evil with evil".

Key words: legal concepts, legal arguments, programmatic documents, revolution, People's Assembly.

STEAGUL REVOLUȚIEI CONDUSE DE TUDOR VLADIMIRESCU - 1821

Adina BERCIU-DRĂGHICESCU

Prof. univ. dr., Universitatea din București

e-mail: adinaberciu2002@gmail.com

Rezumat

În numeroase cazuri originea drapelului național se află în tradițiile poporului respectiv, parcurgând mai multe etape până a devenit însemn național. La fel s-a întâmplat și în cazul tricolorului românesc, care, până în momentul afirmării sale ca simbol vexilologic național, a străbătut mai multe perioade, prima fiind aceea a opțiunii pentru cele trei culori: roșu, galben și albastru., câteva decenii ante 1821. A doua etapă în istoria tricolorului, începe cu prezența culorilor naționale pe primul drapel propriu-zis al primei reprezentanțe naționale din istoria modernă a României, care a fost Adunarea Norodului din vremea revoluției din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu.

Pânza steagului este de mătase albă, căptușită, ulterior, cu mătase albastră. Flamura (1, 520 cm/1, 850 cm), este pictată în tehnica tradițională a picturii bisericești, iar cromatica figurilor de pe ea este covârșitor tricoloră.

Ciucurii, element popular de tradiție străveche, sunt realizați din fir metalic, galben și vopsiți în *culorile naționale*, roșu-galben-albastru, fiind dispuși în dublu registru. Compoziția steagului lui Tudor, constituie un simbol național și reprezintă tot norodul românesc precum și „*personificarea de deșteptării noastre naționale*”, cum a remarcat Nicolae Bălcescu în 1848.

Cuvinte cheie: steag, revoluție, tricolor, Tudor Vladimirescu.

THE FLAG OF THE REVOLUTION LEADED BY TUDOR VLADIMIRESCU - 1821

Abstract

In many cases, the origin of the national flag is in the traditions of the respective people, going through several stages until it became a national insignia. The same happened in the case of the Romanian tricolor, which, until its assertion as a national vexillological symbol, went through several periods, the first being that of the option for the three colors: red, yellow and blue, a few decades before 1821. The second stage in the history of the tricolor, begins with the presence of national colors on the first flag of the first national representation in the modern history of Romania, which was the People's Assembly during the 1821 revolution, led by Tudor Vladimirescu.

The flag cloth is made of white silk, lined later with blue silk. The flag (1,520 cm / 1,850 cm) is painted in the traditional technique of church painting, and the chromatic of the figures on it is overwhelmingly tricolor.

Tassels, a popular element of ancient tradition, are made of wire, yellow and painted in national colors, red-yellow-blue, being arranged in a double register. The composition of Tudor's flag is a national symbol and represents the entire Romanian people as well as "the personification of our national awakening", as Nicolae Bălcescu remarked in 1848.

Key words: revolution, Tudor Vladimirescu, flag, tricolor.

TUDOR VLADIMIRESCU ȘI PANDURII – IDEEA DE LIBERTATE ÎN LITERATURA POPULARĂ

Gabriela BOANGIU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: boangiu_g@yahoo.com

Rezumat

Revoluția din 1821, organizată de Tudor Vladimirescu, și-a găsit ecouri în diferite straturi sociale, ideea de libertate, independență, eliberarea de sub jugul fanariot, înaripând diverse categorii sociale. O categorie socială aparte este reprezentată de *haiduci*. Haiducul (hoțul de codru, hoțul de drumul mare, haraminul, jefuitorul cu arme) este numele dat unor persoane din secolele XVII - XIX, în Balcani (mai ales în Țările Române, Bulgaria și Serbia) care se ocupau cu tâlhării, furturi, jafuri, răpiri, crime și pe seama cărora folclorul a pus de multe ori legende. În firul invariabil al acestor legende, haiducul jefuiește pe cei bogați, mai ales pe boieri și pe turci, unguri, ruși, și ajută țăranii cu o parte din pradă (în special pentru a avea susținerea lor) și în același timp apără populația civilă de invaziile cazacilor, polonezilor sau tătarilor. Haiducii sunt personaje care au adunat în jurul lor mult romantism, fiind echivalenți ai personajelor de tip Robin Hood din Occident.

În Romania, istoriografia haiduciei nu a beneficiat de o cercetare aprofundată, mai ales în regimul comunist unde haiducul era sinonim cu luptătorul de clasă și pentru justiție socială, cele mai importante surse pentru acest fenomen fiind baladele, doinele, cântecele, poveștile și legendele populare. Numărul haiducilor creștea foarte mult în perioade de instabilitate politică și socială, când mulți țărani se retrăgeau în păduri unde se organizau în cete.

Pandurii, în România, în majoritatea cazurilor, sunt tot haiduci înrolați într-o oaste paramilitară (cea a pandurilor) care a stârnit revoluția de la 1821. În Oltenia, termenul de panduri a fost introdus de austrieci. În momentul în care au realizat că trupele lor nu reușesc să se impună într-o regiune străină, plină de haiduci care îi atacau când nu erau pregătiți, la locuri de popas, hanuri, crășme, locuri strâmte au hotărât să angajeze mercenari din rândul populației din zonă, pentru prinderea haiducilor. Numai că în Oltenia totul a luat o întorsătură neașteptată, mulți haiduci au găsit bună ideea ca în loc să jefuiască boierii sau imperialii, să ia banii ca simbrie fără să facă nimic; timp de aproape doi ani, austriecii au plătit simbrie unor haiduci ca să prindă alți haiduci, nici un haiduc nu a fost prins. A fost picătura finală pentru austrieci, care au decis să părăsească Oltenia cu ani buni înainte ca aceasta să fie retrocedată pe baza tratatelor internaționale. După plecarea austriecilor, titlul de pandur și-a schimbat, pentru un timp, într-o-câtva, înțelesul, devenind un fel de cete menite să apere boierii de haiduci (un fel de poliții personale), denumirea era preluată de la austrieci și venea să semnifice un corp de arnăuți mai mare și bine înarmat. Când a izbucnit războiul rusoturc, cuvântul pandur și-a schimbat iarăși înțelesul. Țarul a dorit, inițial, închirierea unor oameni ai boierilor care cunoșteau locurile și astfel, le-ar fi ușurat sarcina. Boierii au refuzat să se despartă de gărzile lor, care revin acum la vechea denumire de arnăuți, pentru că, între timp, țarul dă sfoară în țară că înrolează voluntari, panduri, contra unei solde foarte atrăgătoare. Imediat apar voluntari din toate colțurile țării, dornici să lupte cu turcii. Majoritatea celor înrolați sunt, de data aceasta, haiduci dar printre ei apar și arnăuți și alte categorii de oameni. Într-o singură săptămână, numărul pandurilor înrolați atinge cifra de 50.000, care erau împărțiți în cete de 1000-1500 de oameni, sub conducerea unor căpetenii alese de ei, în general sînt căpetenii de haiduci. După plecarea rușilor, pandurii ajuseseră o castă militară, cu uniforme, tabere de instrucție, corturi și

tot echipamentul militar aferent, muniție și armament, dar care, nemaifiind plătiți de țară, constituiau o forță greu de ținut în frâu, mai ales că erau oameni obișnuiți cu luptele.

În momentul în care pandurii plecau conduși de Tudor Vladimirescu, termenul de pandur își schimbă pentru ultima dată sensul, în membru al unei armate paramilitare de revoluționari, sau o armată de haiduci și răsculați întocmită după toate legile moderne ale războiului. Iată o primă listă cu panduri și haiduci celebri din Oltenia în acea vreme: Tudor Vladimirescu (Domnul Tudor) din Vladimiri, Gorj; Iancu Jianu din Caracal, Olt; Gheorghe Magheru Bârzeiu de Gilort, județul Gorj; Petrache Poenaru din Bănești, Vâlcea; Ioniță Tunsu (paraclisierul sau răspopitul) din Optași, Olt; Preda Drugănescu (Drugă) din Drăgășani, Vâlcea; Pavel Lotru din Bălcești, Vâlcea; Anghel Panait (Anghel Șaptecai) din Vâlcele, Olt; Amza Scorțan din Amărăști, Dolj; Toma Alimanu din Ostrovu, Mehedinți; Ionică Lambru din Ostrovu, Mehedinți; Mihail Călimanu din Călimani, Vâlcea; Radu Ursan din Jupânești, Gorj; Neagu Papură din Daneți, Dolj; Ene Hățu din Celaru, Dolj; Popa Șapcă din Celei, Olt.

Cuvinte cheie: revoluție, haiduci, panduri, folclor, libertate, Oltenia.

TUDOR VLADIMIRESCU AND PANDURII - THE IDEA OF FREEDOM IN POPULAR LITERATURE

Abstract

The revolution of 1821, organized by Tudor Vladimirescu, found echoes in different social strata, the idea of freedom, independence, liberation from the Phanariot yoke, winging various social categories. A special social category is represented by outlaws. The outlaw (forest thief, highway thief, haramin, robber with weapons) is the name given to people from the seventeenth and nineteenth centuries in the Balkans (especially in Romania, Bulgaria

and Serbia) who dealt with robberies, thefts, kidnappings, murders and on which folklore has often put legends. In the invariable thread of these legends, the outlaw robs the rich, especially the boyars and the Turks, Hungarians, Russians, and helps the peasants with some of the spoils (especially to have their support) and at the same time defends the civilian population from invasions by the Cossacks, Poles or Tartars. Outlaws are characters who have gathered a lot of romance around them, being equivalent to Robin Hood characters from the West.

In Romania, the historiography of the outlaw did not benefit from an in-depth research, especially in the communist regime where the outlaw was synonymous with the class fighter and for social justice, the most important sources for this phenomenon being ballads, doines, songs, stories and popular legends. The number of outlaws increased greatly during periods of political and social instability, when many peasants retreated to forests where they organized in groups.

Pandurii, in Romania, in most cases, are still outlaws enlisted in a paramilitary army (that of the pandurs) that sparked the 1821 revolution. In Oltenia, the term panduri was introduced by the Austrians. When they realized that their troops failed to impose themselves in a foreign region, full of outlaws who attacked them when they were not ready, at resting places, inns, taverns, tight places decided to hire mercenaries from the population from the area, to catch the outlaws. But in Oltenia everything took an unexpected turn, many outlaws found the good idea that instead of robbing the boyars or the imperialists, they took the money as a symbol without doing anything; For almost two years, the Austrians paid a fee for some outlaws to catch other outlaws, no outlaws were caught. It was the final limit for the Austrians, who decided to leave Oltenia for many years before it was returned on the basis of international treaties. After the departure of the Austrians, the title of Panduri

changed, for a time, somewhat, its meaning, becoming a kind of gang meant to defend the boyars from outlaws (a kind of personal police), the name was taken from the Austrians and came to signify a larger and well-armed body of „arnăuți”.

When the Russo-Turkish war broke out, the word pandur changed its meaning again. The tsar initially wanted to hire some boyar people who knew the places and thus, it would have made their task easier. The boyars refused to part with their guards, who now return to the old name of „arnăuți”, because, in the meantime, the tsar is making a fuss in the country that he is recruiting volunteers, panduri, for a very attractive balance. Volunteers from all over the country immediately appear, eager to fight the Turks.

Most of those enlisted are, this time, outlaws, but other categories of people also appear among them. In a single week, the number of enlisted pandas reaches the figure of 50,000, which were divided into groups of 1000-1500 people, under the leadership of leaders chosen by them, are generally the leaders of outlaws.

After the Russians left, the Pandurs had become a military caste, with uniforms, training camps, tents and all related military equipment, munitions and weapons, but which, no longer paid by the tsar, were a force difficult to control, especially since they were human accustomed to fighting. When the pandurs left led by Tudor Vladimirescu, the term pandur changed its meaning for the last time, as a member of a paramilitary army of revolutionaries, or an army of outlaws and rebels drawn up according to all modern laws of war.

Here is a first list of famous pandurs and outlaws from Oltenia in that period of time: Tudor Vladimirescu (Mr. Tudor) from Vladimiri, Gorj; Iancu Jianu from Caracal, Olt; Gheorghe Magheru Bârzeiu de Gilort, Gorj County; Petrache Poenaru from Bănești, Vâlcea; Ioniță Tunsu (the parish priest or the priest) from Optași, Olt; Preda Drugănescu (Drugă) from Drăgășani, Vâlcea; Pavel Lotru from Bălcești, Vâlcea; Anghel Panait (Anghel Șaptecai) from

Vâlcele, Olt; Amza Scorțan from Amărăști, Dolj; Toma Alimanu from Ostrovu, Mehedinți; Ionică Lambru from Ostrovu, Mehedinți; Mihail Călimanu from Călimani, Vâlcea; Radu Ursan from Jupânești, Gorj; Neagu Papură from Daneți, Dolj; Ene Hățu from Celaru, Dolj; Popa Șapcă from Celei, Olt.

Key words: revolution, outlaws, pandurs, folklore, freedom, Oltenia.

TÂRGOVIȘTEA ÎN CONTEXTUL „ZAVEREI” LUI TUDOR VLADIMIRESCU

Radu CÂRCIUMARU

Prof. univ. dr., Universitatea „Valahia”, Târgoviște
e-mail: radu.carciumaru@gmail.com

Iulian ONCESCU

Prof. univ. dr., Universitatea „Valahia”, Târgoviște
e-mail: iulian_onescu@yahoo.fr

Rezumat

Comunicarea încearcă să reconstruiască imaginea orașului Târgoviște în debutul secolului al XIX-lea, o etapă de profunde transformări în evoluția bătrânei reședințe domnești a Valahiei. Zorii modernității au accentuat aici conflictul între boierimea pământeană și cea grecească pe fondul războaielor ruso-austro-turce în care orașul a jucat uneori rolul unui adevărat teatru de operațiuni. Nemulțumirile târgoviștenilor au fost determinate și de confiscarea de către domnitorul Alexandru Suțu a moșiei orașului pentru a fi oferită ca zestre la căsătoria fiicei sale. Ei vor porni o adevărată revoltă ce va continua până în preajma izbucnirii mișcării din Oltenia. Pandurul Tudor s-a solidarizat de la început cu mișcarea pornită de aici și va impune în Divan arderea hrisovului fostului domnitor Alexandru Suțu cu privire la moșia Târgoviștei. După cum știm, în istorie lucrurile nu se așează, întotdeauna, așa cum ne-am dori, iar Tudor Vladimirescu ajungea la Târgoviște din postura de deținut, după doar câteva luni. Din această rațiune, problematica, extrem de complexă, legată de modalitatea și locul uciderii primului simbol al epocii moderne va fi dezbătută în ultima parte a expunerii.

Cuvinte cheie: Târgoviște, revoltă, moșia orașului, Tudor Vladimirescu, ucidere.

THE CITY OF TÂRGOVIȘTE IN THE CONTEXT OF TUDOR VLADIMIRESCU'S UPRISING

Abstract

The presentation tries to reconstruct the image of the city of Târgoviște at the beginning of the 19th century, a stage of profound transformations in the evolution of the old princely residence of Wallachia. The dawn of modernity accentuated here the conflict between the romanian and the Greek boyars against the background of the Russian-Austro-Turkish wars in which the city sometimes played the role of a real theater of military operations. The displeasure of the people of Târgoviște was also determined by the confiscation by the voivode Alexandru Suțu of the city's estate. Tudor Vladimirescu showed solidarity from the beginning with the movement started here and will impose in Divan the burning of the document of the former voivode Alexandru Suțu regarding the property of Târgoviște. As we know, in history things do not always turn out the way we would like, and Tudor Vladimirescu arrived in Târgoviște from the position of prisoner, after only a few months. For this reason, the issue, extremely complex, related to the manner and place of killing the first symbol of the modern era will be discussed in the last part of the exposition.

Key words: Târgoviște, uprising, town property, Tudor Vladimirescu, murdering.

CASA TUDOR VLADIMIRESCU – MONUMENT DE ARHITECTURĂ POPULARĂ

Anca CEAUȘESCU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: ancaceausescu@yahoo.com

Rezumat

Casa în care s-a născut și a copilărit Tudor Vladimirescu se află în comuna Vladimir, jud. Gorj, fiind declarată monument de arhitectură populară, înscris în Patrimoniul cultural național al României. Construită în secolul al XVIII-lea, din bârne de lemn, arhitectura acesteia este specifică locuințelor țărănești din acea perioadă; are două încăperi, de dimensiuni modeste, și un pridvor, cu scară de acces. Casa a fost reconstituită de către arhitectul Iulius Doppelreiter, după modelele unei cărți poștale, și restaurată în anii 1932, 1971 și 1991. În anul 1932, prin eforturile Ligii Naționale a femeilor Române din Gorj, condusă de Aretia Tătărăscu, a fost transformată în casă memorială.

Monumentul istoric adăpostește, în cele două încăperi, obiecte tradiționale și documente istorice referitoare la viața și activitatea conducătorului revoluției de la 1821, iar în curte se află un bust al lui Tudor Vladimirescu, realizat de sculptorul gorjean Vasile Blendea.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, personalitate istorică, arhitectură populară, casă memorială, istorie națională.

TUDOR VLADIMIRESCU HOUSE – A MONUMENT OF POPULAR ARCHITECTURE

Abstract

The house where Tudor Vladimirescu was born and raised is located in Vladimir commune, Gorj county, being declared a monument of popular architecture, inscribed in the National Cultural Heritage of Romania. Built in the 18th century, from wooden beams, its architecture is specific to the peasant houses of that period; it has two rooms, of modest size, and a porch, with access staircase. The house was reconstituted by the architect Iulius Doppelreiter, after the model of a postcard, and restored in 1932, 1971 and 1991. In 1932, through the efforts of the National League of Romanian Women from Gorj, led by Aretia Tătărăscu, it was transformed into a memorial house.

The historic monument houses, in the two rooms, traditional objects and historical documents related to the life and activity of the leader of the revolution of 1821, and in the courtyard there is a bust of Tudor Vladimirescu, made by the Vasile Blendea sculptor.

Key words: Tudor Vladimirescu, historical personality, popular architecture, memorial house, national history.

EVENIMENTELE DE LA 1821 ÎN RELATĂRILE CĂLĂTORILOR FRANCEZI FRANÇOIS RECORDON ȘI F. G. LAURENÇON

Ileana CIOAREC

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: ileanacioarec@yahoo.com

Rezumat

Dimensiunea spiritului Revoluției din Franța din anul 1789 a fost permutată și în spațiile popoarelor din centrul și răsăritul Europei, până acolo unde s-au deplasat armatele franceze sau, mai mult, până unde călătorii și misionarii politici și diplomatici au acoperit zonele de interes pentru proiectele napoleoniene. Timpul Nou din istoria omenirii, deschis de marii gânditori și pedagogi francezi și impus de Revoluția de la 1789 a dus la descătușarea indivizilor. Omul nou va fi călăuzit de spiritul european, curios, curajos și nelimitat în spațiul planetar. Acesta, în numele Rațiunii, va interoga istoria și își va lua ca aliat geografia. Orizonturile lui erau revendicative în ideea unui europocentrism. Așa se face că în istoria ideilor politice ale deceniilor din pragul secolelor XVIII și XIX se regăsesc stăruințe în recuperarea și integrarea spațiului otoman european. În această sferă a Noului Timp, spațiul românesc redevenea interesant și atrăgător pentru călătorii francezi. Printre cei care au vizitat Țările Române se numără și François-Charles-Recordon și F. G. Laurencon. Ambii au lăsat lucrări de referință despre istoria poporului român. Cele două scrieri conțin informații prețioase despre Revoluția de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, revoluție, călători francezi, fanarioți, otomani.

THE EVENTS OF 1821 IN THE STORIES OF THE FRENCH TRAVELLERS FRANÇOIS AND F. G. LAURENÇON

The dimension of the spirit of the French Revolution of 1789 was also transferred in the spaces of the peoples of central and eastern Europe, as far as the French armies moved or, moreover, as far as the travellers and political and diplomatic missionaries covered the areas of interest for the Napoleonic projects. The New Era of the human history, opened by the great French thinkers and educators, and imposed by the Revolution of 1789, led to the unchaining of individuals. The new man will be guided by the European spirit, curious, brave and unlimited in the planetary space. He, in the name of Reason, will interrogate history and take geography as his ally. His horizons were demanding in the idea of a eurocentrism. Thus, in the history of the political ideas of the decades from the threshold of the XVIII and XIX centuries, there is great perseverance for the recovery and the integrations of the European Ottoman space. In this sphere of the New Age, the Romanian space was again becoming interesting and appealing for the French travellers. Among those who visited the Romanian Lands are François Reçordon and F. G. Laurençon. The two travellers left reference works on the history of the Romanian people. The two writings contain valuable information on the Revolution of 1821 led by Tudor Vladimirescu.

Key words: Tudor Vladimirescu, French travellers, Phanariots, Ottomans.

ASPECTE SOCIALE ÎN ZONA PLAIULUI CLOȘANI ÎN ANII 1819-1820

Dinică CIOBOTEA

Prof. univ. dr., Universitatea din Craiova

e-mail: ciobodin@yahoo.com

Rezumat

Autorul analizează documentul din iunie 1820 ca expresie a condiționalismului întâlnit în societatea românească (în arealul văii superioare a Motrului), unde legea colăcașilor stimula abuziv, fărădelegi și nedreptăți ale reprezentanților administrației, dar releva fenomenul spolierii fiscale a locuitorilor, cât și cauza ridicării și atașerii în masă a oamenilor la pornirea Revoluției Române din ianuarie 1821 de la Padeș.

Cuvinte cheie: legea colăcașilor, societatea românească, revoluție, valea superioară a Motrului, iunie 1820.

SOCIAL ASPECTS AROUND CLOȘANI REGION BETWEEN 1819-1820

Abstract

The author analyzes the document of June 1820 as an expression of the conditionalism encountered in Romanian society (in the area of the Upper Valley of Motrului), where the law of the colacasilor unfairly stimulated, transgressions and injustices of the representatives of the administration, but reveals the phenomenon of tax plunder of the inhabitants, as well as the cause of the rise and mass attachment of people to the start of the Romanian Revolution of January 1821 from Pades.

Key words: law of the colacasilor, Romanian society, revolution, Upper Valley of Motrului, June 1820.

NATURA IDENTITAR-EROICĂ A LUI TUDOR DIN VLADIMIRI

Marian COJOC

Prof. univ. dr., Universitatea Ovidius din Constanța
e-mail: mariancojoc@yahoo.com

Rezumat

Natura eroică a lui Tudor Vladimirescu este relevată de elementara analiză a faptelor istorice produse în anul 1821, de rolul jucat de Tudor ca lider greu contestabil al epocii.

Neîndoielnic, avem în față o personalitate greu egalabilă, cu un destin tragic asumat.

Cuvinte cheie: erou/eroism, sacrificiu, atitudine fermă, mentalul epocii, memoria colectivă.

THE HEROIC IDENTITY NATURE OF TUDOR FROM VLADIMIRI

Abstract

The heroic nature of Tudor Vladimirescu is revealed by the elementary analysis of the historical facts produced in 1821, in the role played by Tudor as a hard-to-contest Leader of the Time.

Undoubtedly, we have before us a personality that is difficult to match, with a tragic destiny assumed.

Key words: Hero/Heroism, Sacrifice, firm attitude, Mentality of the Time, Collective Memory.

GRECI, AROMÂNI ȘI ROMÂNI ÎN REVOLUȚIE LA 1821

Ela COSMA

Cercet. șt. I, dr., Institutul de Istorie
„George Barițiu”, Cluj-Napoca
e-mail: ela_cosma@yahoo.com

Rezumat

Studiul nostru vizează sărbătoarea celei mai importante zile naționale a Eladei, țară care, de două secole încoace, continuă să celebreze neuitatul 25 martie 1821. Articolul îi evocă pe precursorii și pe artizanii revoluției elene. Reflectează și asupra puțin cunoscutelor, dar foarte strânselor legături româno- și aromâno-elene întrețesute, la bine și la rău, între revoluția lui Alexandru Ipsilanti și cea a lui Tudor Vladimirescu. Apoi, este pus într-o altă lumină rolul jucat în cadrul ”Eteriei” la 1821 de către aromânii de simțire elenă în spațiul lingvistic românesc, din Basarabia țaristă până în Balcani. În Principatele Române anul 1821 înscrie una din cele mai frumoase pagini de eroism și istorie comună româno-greacă, dar, totodată, scrijelește în răbojul memoriei colective un șir de tăgăduiri, lepădări și trădări între frații de-o credință și frații de-un sânge.

Cuvinte cheie: 1821, revoluția elenă, revoluția română, greci, aromâni.

GREKS, AROMANIANS AND ROMANIANS IN REVOLUTION, 1821

Abstract

Our study approaches the celebration of the most important national day of Greece, country which, during the last couple of centuries, kept on solemnly recalling the unforgettable 25 March

1821. The article presents the forerunners and artisans of the Greek revolution. It reflects on the less known, but very tight connections between Romanians, Aromanians and Greeks, during the revolutions of Alexandros Ipsilantis and Tudor Vladimirescu. A special light is thrown on the role played, in the frame of "Philiki Etaireia" (Φιλική Εταιρεία), by the Greek feeling Aromanians in the whole Romanian linguistic area, from Tsarist Bessarabia to the Balkans. In the Romanian Principalities, the year 1821 marks one of the best pages of Romanian-Greek heroism and history, but also sad repudiations, abandonment and betrayals among brothers of the same faith and of the same blood.

Key words; 1821, Greek revolution, Romanian revolution, Greeks, Aromanians.

CENTRUL DE PANDURI DE LA PODUL GROSULUI ȘI CĂPITANUL SIMION MEHEDIȚEANU

Gabriel CROITORU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: gabrielcroitoru288@yahoo.com

Rezumat

În timpul Revoluției române din 1821 două au fost centrele de concentrare și de recrutare a pandurilor care constituiau nucleul Adunării Norrodului: unul, în nordul județului Mehedinți, la Padeș, unde i s-au alăturat lui Tudor 600 de panduri și unul la fel de important, în sudul județului Mehedinți, în localitatea Podu Grosu, satul natal al căpitanului de panduri Simion Mehedințeanu, cumnatul lui Tudor și cel care, în 1826, împreună cu un alt căpitan al lui Tudor, Ghiță Cuțui, din Broșteni, vor încerca o reiterare a evenimentului din 1821. În încercare de a înțelege problematica ridicată de analiza evenimentului (cauze, desfășurare, consecințe, organizare armată, componența socială a participanților etc.) voi încerca să surprind importanța acestui centru de recrutare în constituirea armatei revoluționare cât și rolul jucat de Simion Mehedințeanul atât în desfășurarea evenimentelor revoluționare cât și în perioada contrarevoluționară de după 1821, sfârșind în a decela importanța mișcării din 1826.

Cuvinte cheie: Simion, Podu Grosului, revoluție, mișcare, centru.

THE PANDOUR CENTRE FROM PODUL GROSU AND CAPTAIN SIMION MEHEDIŢEANU

Abstract

During the Romanian Revolution from 1821, there were two centres for the call up and the recruitment of the pandours, which were constituting the focal point of the Assembly of the People: one was in the north of Mehedinţi County, at Padeş, where 600 pandours joined Tudor, and another one, equally important, in the south of Mehedinţi County, in the locality called Podu Grosu, the birth village of the pandour captain, Simion MehediŢeanu, Tudor's brother in law, who, in 1826, along with another captain of Tudor, GhiŢă CuŢui, from Broşteni, would try to reiterate the movement from 1821. In the attempt to understand the problems issued by the analysis of the event (causes, developmenta, consequences, army organisation, social component of the participants etc.) the endeavour is to describe the importance of this recruitment centre in constituting the revolutionary movements, along with the role played by Simion MehediŢeanul, both in the development of the revolutionary actions and the contra-revolutionary period after 1821, concluding with the importance played by the movement from 1826.

Key words: Simion, Podu Grosului, revolution, movement, centre.

SEMNIIFICAȚIA ISTORICĂ A PICTURILOR MURALE EXTERIOARE DE LA BISERICA SF. NICOLAE (BELIVACĂ) DIN CRAIOVA

Constanțiu DINULESCU

Conf. univ. dr., Universitatea din Craiova

e-mail: cc_dinulescu@yahoo.com

Rezumat

Articolul nostru prezintă două picturi murale exterioare de la Biserica Belivacă (Sfântul Nicolae) din Craiova, care prin conținutul și mesajele lor, ne îndreptățesc să considerăm că reprezintă scene ce pot fi identificate cu evenimentele desfășurate în 1821 și cu conducătorul acestora, Tudor Vladimirescu.

Folosind referințele bibliografice dedicate evenimentelor revoluționare de acum 200 de ani, am lansat această ipoteză de lucru referitoare la reprezentarea lui Tudor călare, pe care am încercat s-o și argumentăm, păstrând peste veacuri memoria martirului revoluției din 1821.

Cuvinte cheie: picturi murale, Tudor Vladimirescu, Biserica Sf. Nicolae, evenimente revoluționare, memoria.

THE HISTORICAL SIGNIFICANCE OF EXTERIOR MURALS FROM THE CHURCH OF SAINT NICOLAS (BELIVACĂ) IN CRAIOVA

Abstract

Our article presents two exterior murals from The Belivacă Church (Saint Nicolas) in Craiova, which through their content and message they entitle us to consider that they represent scenes that can

be identified with the events that took place in 1821 and with their leader, Tudor Vladimirescu.

Using bibliographic references dedicated to revolutionary events that took place two centuries ago, we have been able to launch a working hypothesis regarding Tudor`s horseback representation, which we tried to argue, keeping over the centuries the memory of the martyr of the 1821 revolution.

Key words: exterior murals, Tudor Vladimirescu, Church of Saint Nicolas, revolutionary events, memory.

„CÂNTECE PANDUREȘTI”: UN PORTRET LIRIC POPULAR AL EROULUI TUDOR VLADIMIRESCU

Ioana-Ruxandra FRUNTELATĂ

Conf. univ. dr. / Cercet. șt. II, dr., Facultatea de Litere,
Universitatea din București / Institutul de Etnografie și
Folclor „C. Brăiloiu”, Academia Română
e-mail: i.fruntelata@yahoo.com

Rezumat

Contribuția propusă pornește de la un corpus de 21 de „cântece pandurești” antologate de Pavel Ciobanu în volumul IV al monografiei *Plaiul Cloșani* (Centrul Creației Populare Mehedinți, Drobeta Turnu Severin, 1996, p. 261-282). Încercăm o prezentare generală a creațiilor folclorice sau asimilate folclorului, exclusiv lirice, izvorâte din evenimentele asociate revoluției de la 1821, conduse de Tudor Vladimirescu, identificând, în special, motivele poetice recurente de sorginte folclorică din corpusul publicat de Pavel Ciobanu. Acestea ne pot ajuta să înțelegem, pe de o parte, ecourile revoluției de la 1821 și ale personalității lui Tudor Vladimirescu în memoria subiectivă a membrilor comunității tradiționale și pe de altă parte, adaptarea tiparelor expresive poetice populare pentru a „portretiza” un „erou” particular.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, „cântece pandurești”, lirică folclorică, memorie subiectivă, erou.

„CÂNTECE PANDUREȘTI” (SONGS OF PANDURS): A LYRICAL OF THE HERO TUDOR VLADIMIRESCU

Abstract

The proposed contribution takes into consideration a corpus consisting of 21 „cântece pandurești” (songs of Pandurs) included by

Pavel Ciobanu in volume 4 of his monograph entitled *Plaiul Cloșani* (Centrul Creației Populare Mehedinți, Drobeta Turnu Severin, 1996, p. 261-282). We try to review the lyrical folklore creations (some of which have literate authors but entered folkloric circulation) generated by the events associated with the 1821 revolution led by Tudor Vladimirescu. The identification of recurrent folk poetic motifs in the analysed corpus could enhance our understanding of the echoes of the 1821 revolution and of the personality of Tudor Vladimirescu in the subjective memory of members of traditional communities. Also, we could explore the manner of adapting folk poetic patterns to “portrait” a particular “hero”.

Key words: „cântece pandurești” (songs of Pandurs), folk lyric poetry, subjective memory, hero.

PARTICIPAREA PANDURILOR OLTENI ÎN RĂZBOIUL RUSO-TURC DIN 1806-1812

Ion-Leone GAVRILĂ-CIOBOTEA

e-mail: leone.sima21@gmail.com

Rezumat

Alături de trupele ruse în război ruso-turc din 1806-1812 au participat și voluntari români. Războiul a adus corpul pandurilor olteni din nou în prim plan. În noiembrie 1806, o grupare de forțe rusești a pătruns pe teritoriul Principatelor și a ajuns în scurt timp pe linia Dunării. În felul acesta, Țara Românească intra sub controlul Rusiei. Pătrunzând pe teritoriile Munteniei și Olteniei, rușii au găsit aici corpuri militare de pușcași domnești, călărași, dorobanți și mai ales panduri, care puteau, constitui în războiul antiotoman o forță militară de sprijin foarte puternică. Generalul rus Miloradovici a organizat, la începutul anului 1807, un corp de voluntari care trebuia să aibă „un număr nelimitat de panduri, până la zece batalioane”. Participarea pandurilor la acțiunile duse de armata rusă în acest război împotriva turcilor a fost permanentă și s-a desfășurat în special în Oltenia, dar nu de puține ori ei au însoțit trupele ruse și la unele lupte din Balcani. În acest război, în poziția de comandant al pandurilor și-a câștigat Tudor Vladimirescu prestigiul de foarte bun conducător militar, acumulând experiență ce i-a folosit și în evenimentele insurecționale din 1821.

Cuvinte cheie: războiul ruso-turc, comandant al pandurilor, Tudor Vladimirescu, corpul pandurilor olteni, Balcani.

PARTICIPATION OF OLTEN PANDS IN THE RUSSIAN-TURKISH WAR FROM 1806-1812

Abstract

Along with the Russian troops in the Russo-Turkish War of 1806-1812, Romanian volunteers also participated. The war brought the body of the olten panduri back to the forefront. In November 1806, a group of Russian forces entered the territory of the principalities and soon reached the Danube line. In this way, Wallachia came under the control of Russia. Entering the territories of Muntenia and Oltenia, the Russians found here military bodies of Royal Marines, Calarasi, Dorobanti and especially panduri, which could constitute a very strong military support force in the anti-ottoman war. The Russian General Miloradovich organized, in early 1807, a Corps of volunteers that was to have "an unlimited number of panduri, up to ten battalions." The participation of the panduris in the actions of the Russian army in this war against the Turks was permanent and took place mainly in Oltenia, but not infrequently they accompanied the Russian troops and in some battles in the Balkans. In this war, in the position of Commander of the pandurii Tudor Vladimirescu gained the prestige of a very good military leader, gaining experience that he also used in the insurrectional events of 1821.

Key-words: Russo-Turkish War, Commander of the pandurii, Tudor Vladimirescu, the body of the olten panduri, Balkans.

MEMORIA CULTURALĂ A REVOLUȚIEI DE LA 1821. STUDIU DE CAZ: MONUMENTE DEDICATE LUI VLADIMIRESCU LA DRĂGĂȘANI

Georgeta GHIONEA

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: getaghionea@yahoo.com

Loredana-Maria ILIN-GROZOIU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: lorelayy2007@yahoo.com

Rezumat

Figurile revoluționare ale lui Tudor Vladimirescu și ale pandurilor săi sau ale lui Alexandru Ipsilanti și ale eteriștilor lui sunt reflectate într-o bogată istoriografie dedicată anului 1821, dar și în legende, poezie, piatră și bronz.

De-a lungul vremii, evenimentele anului 1821 au fost comemorate în localitatea Drăgășani, după cum autoritățile au avut sau nu o autentică trăire patriotică sau spirituală. Astfel, în parcul central al orașului, cu ocazia împlinirii a 150 de ani, de la revoluția condusă de Tudor Vladimirescu a fost dezvelită o statuie dedicată acestuia. În anii 70 școala 1 Mai din localitate a devenit Școala Tudor Vladimirescu, o stradă principală a orașului a primit numele lui Tudor, iar în anul 2015 o statuie din bronz, reprezentându-l pe Tudor a fost amplasată pe principala arteră a orașului etc. Eteriștii cei învinși de turci la Drăgășani au fost omagiați printr-un monument singular, care astăzi este amplasat în cimitirul orașului, amintind posterității că aici au murit tinerii batalionului sacru.

La 200 de ani de memorie și istorie, în studiul de față ne propunem să redescoperim acele monumente care amintesc despre revoluția de la 1821, în Drăgășani și împrejurimi.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, monumente, omagiu, istorie, memorie.

THE CULTURAL MEMORY OF THE REVOLUTION OF 1821. CASE STUDY: MONUMENTS DEDICATED TO VLADIMIRESCU, IN DRĂGĂȘANI

Abstract

The revolutionary figures of Tudor Vladimirescu and his pandurs, or of Alexandru Ipsilanti and the members of his Society of Friends (Filiki Eteria), are reflected through a rich historiography dedicated to 1821, as much as in numerous legends, poems, and even stone or bronze creations.

Along the time, the events of 1821 have been commemorated in the locality of Drăgășani, according to the patriotic or spiritual manifestations of the authorities. Thus, in the central park of the city, on the occasion of the 150 years celebration since the revolution led by Tudor Vladimirescu, it was unveiled a statue dedicated to him. In the 70s, May the 1st School from the locality became Tudor Vladimirescu School, one of the main streets of the city received Tudor's name, and, in 2015, a bronze statue, representing the above-mentioned personality, was placed on one of the main boulevards of the city etc. The people from the Society of Friends, defeated by the Turks at Drăgășani, were remembered through a singular monument, which today is placed in the cemetery of the city, reminding the posterity that the young men from the sacred battalion lost their lives in this place.

On the anniversary of 200 years of memory and history, our effort considers the attempt to rediscover those monuments that remind us of the Revolution of 1821, in Drăgășani and the surrounding area.

Key words: Tudor Vladimirescu, monuments, homage, history, memory.

LUPTELE DE LA DRĂGĂȘANI ȘI DIN ÎMPREJURIMI, DIN IUNIE 1821

Georgeta GHIONEA

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: getaghionea@yahoo.com

Diana-Mihaela PĂUNOIU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: dianamihaelapaunoiu@yahoo.com

Rezumat

Mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu continuă să suscite atenția cercetătorilor, și nu numai, după două sute de ani. Bogata istoriografie a anului 1821, care cuprinde volume de documente, de studii și de cercetări, precum și operele de beletristică sau de artă plastică arată însemnătatea acestui important moment politic și social.

În cadrul acțiunilor militare din anul 1821 un rol important, din punct de vedere strategic, l-a jucat localitatea Drăgășani, unde la 7 iunie, eteriștii au înfruntat un corp de oaste otoman, însă datorită slăbiciunii conducătorilor lor au suferit o gravă înfrângere. Din cei 600 de soldați ai batalionului sacru au scăpat doar 100. Lupta de la 7 iunie 1821 a fost o luptă, fără unitate de comandă, iar conducătorii Eteriei, s-au dovedit fără calități strategice.

Spre deosebire de eteriști, acțiunile militare întreprinse de panduri au avut la bază acțiuni clare și corespunzătoare situației militare existente, așa cum au demonstrat-o luptele duse în 8-9 iunie 1821 pe direcția Capul Dealului – Sutești – Gușoieni – Măciuca.

Plecând de la acest context, dublat și de faptul că, în anul 2021, se sărbătorește bicentenarul Revoluției conduse de Tudor Vladimirescu, ne propunem o reconstituire și, în același timp, o reevaluare a importanțelor evenimente desfășurate în Drăgășani și în vecinătatea localității, care au marcat începutul sfârșitului mișcării revoluționare de la 1821.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, bătălia de la Drăgășani, batalionul sacru, forță militară, revoluție.

THE BATTLES AT DRĂGĂȘANI AND THE SURROUNDING AREAS IN JUNE 1821

Abstract

The revolutionary movement led by Tudor Vladimirescu keep raising the attention of researchers and not only, after two hundred years. The reach historiography of the year 1821, comprised of volumes of documents, studies and researches, and also the fiction operas and plastic arts shows the meaning of that important political and social moment.

During the military actions from 1821 an important role was played by the city of Drăgășani, where on June 7, the eterists an ottoman army core, but because of the weakness of their leaders, suffered a major defeat. Out of 600 soldiers of the sacred battalion only 100 survived. The battle from June 7, 1821, was a battle without the unity of command, and the leaders of Eteria proved to be without strategic qualities.

Unlike the eterists, the military actions of the initiated by the *panduri* were based on clear and proper actions according to the existing military situation, proven by the battles of June 8-9, 1821, on the direction Capul Dealului – Sutești – Gușoieni – Măciuca.

Starting from this context, doubled by the fact that in 2021 is celebrated the bicentenary of the Revolution led by Tudor

Vladimirescu, we propose a reconstitution and, in the same time, a re-evaluation of the important events around Drăgășani and the surrounding areas of the city, that marked the beginning of the end of the revolutionary movement from 1821.

Key words: Tudor Vladimirescu, Battle of Drăgășani, The Sacred Band, military force, revolution.

REFLECTAREA REVOLUȚIEI DE LA 1821 ȘI A PERSONALITĂȚII LUI TUDOR VLADIMIRESCU ÎN LITERATURĂ

Cristina GUDIN

Conf. univ. dr., Universitatea din București

e-mail: cristinagudin@yahoo.fr.

Rezumat

În cadrul comunicării îmi propun să analizez comparativ maniera în care diferiți autori s-au raportat în creațiile lor, lirice și epice, la evenimentele de la 1821, precum și la personalitatea centrală a momentului, Tudor Vladimirescu. Așa cum era de așteptat, autorii cercetați au respectat succesiunea faptelor care au compus revoluția de la 1821. Cu toate acestea, detaliile diferite de la o scriere la alta conferă o înțelegere nuanțată a pozițiilor/deciziilor adoptate de actorii implicați. Portretele morale ale celor mai importante personaje, rememorarea anumitor episoade din viața lor, contribuie deopotrivă la cunoașterea mai profundă a acestora și constituie un element de interes pentru pasionații de istoria modernă a românilor.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, revoluție, literatură, Eteria, panduri.

THE REFLECTION OF THE REVOLUTION OF 1821 AND OF THE PERSONALITY OF TUDOR VLADIMIRESCU IN LITERATURE

Abstract

In the announced communication I propose to analyze comparatively the way in which different authors related in their creations, lyrical and epic, to the events of 1821, as well as to the

central personality of the moment, Tudor Vladimirescu. As expected, the authors investigated followed the sequence of events that made up the 1821 revolution. However, the different details from one writing to another give a nuanced understanding of the positions / decisions taken by the actors involved. The moral portraits of the most important characters, the recollection of certain episodes in their lives, contribute both to their deeper knowledge and are an element of interest for fans of modern Romanian history.

Key words: Tudor Vladimirescu, revolution, literature, Etheria, panduri.

REFLECTAREA ISTORICO-CONFESIONALĂ A EVENIMENTELOR DIN 1821-1822 DIN ȚARA MOLDOVEI ÎN OPERA LUI ANDREI POPOVICI

Ion GUMENĂI

Conf. univ. dr., doctor habilitat, Institutul de Istorie a MECC
e-mail: gumenai@gmail.com

Rezumat

Subiectul asupra căruia ne-am oprit nu este unul incidental ci a fost ales din mai multe considerente. Așa principala lucrare pe care ne axăm este Istoria Sfintelor mănăstiri Neamț și Secu, varianta a IV, care a fost scrisă între 1863-1887, deci într-o perioadă nu atât de îndepărtată de desfășurarea evenimentelor. Apoi chira daca Andronic nu a fost martor ocular a evenimentelor fiind născut în 1820, acesta folosește în lucrarea sa mărturiile persoanelor din perioada respectivă, sau chiar participanți, lucru consemnat nu o dată în text. Și în cele din urmă datele oferite de Arhimandrit sunt veridice, fiind probate și de alte surse(ne referimnu numai la acest segment de timp).

Credem că izvorul pus la dispoziție, și care încă nu a fost publicat prezintă interes, deoarece face o analiza atât a evenimentelor violente ce sunt descrise și sunt orientate cu precădere la situația mănăstirilor din nordul Moldovei, cât și a stării psihologie ce a domnit in Mănăstirea Neamț la acel moment, precum și a segmentului ce ține de mitologia elaborată ce face legătura dintre Mănăstirea Neamț evenimentele timpului.

Cuvinte cheie: Arhimandrit Androni, mănăstiri, volintiri, oști turcești, monahi

HISTORICAL-CONFESSIONAL REFLECTION FROM 1821-1822 IN MOLDAVIA IN THE WORK OF ANDRONIC POPOVICI

Abstract

The topic we focused on is not an incidental one but was chosen for several reasons. The main work we focus on is the History of the Holy Neamț and Secu Monasteries, version IV, which was written between 1863-1887, so in a period not so far from the events. Then, even if Andronicus was not an eyewitness to the events, being born in 1820, he uses in his work the testimonies of people from that period, or even participants, which is recorded more than once in the text. And finally, the data provided by Archimandrite are true, being proven by other sources (we refer only to this time segment).

We believe that the source provided, which has not yet been published, is of interest, because it makes an analysis of both the violent events that are described and are mainly oriented to the situation of monasteries in northern Moldova, and the psychological state that prevailed in the Monastery Neamț at that time, as well as the segment related to the elaborate mythology that makes the connection between the Neamț Monastery and the events of the time.

Key words: Archimandrite Androni, monasteries, volunteers, Turkish armies, monks.

ANUL 1821 ÎN ISTORIOGRAFIA NAȚIONAL-COMUNISTĂ: PROBITATE ȘTIINȚIFICĂ VS. DISCREDITARE IDEOLOGICĂ

Gabriel LOHON

Cercet. șt. III, Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail:gabilohon@gmail.com

Rezumat

Clara definire a conceptelor cu care operează un istoric ar trebui să stea la baza oricărui demers pe care acesta și-l propune. Cum în prezentarea de față este vorba despre istorie voi desena, succint, liniile directoare ale chestiunii pe care intenționez să o prezint. Istoria românilor, cu precădere în perioada comunismului ceaușist, a intensificat până la paroxism construirea unui nemaivăzut, până atunci, edificiu encomiastic a cărui structură istorică a fost/este compusă din varii figuri istorice. Tudor Vladimirescu nu putea lipsi din această cavalcadă figurativă, dar, regretabil, odată încăput pe mâna ideologiei, laolaltă cu limba de lemn de care aceasta se folosea (și încă o mai face!), figura acestei realități istorice românești a căpătat un discredit tocmai pentru că a devenit obiectul de „cercetare istorică” al unor istorici angajați, sentimentali și obedienți liniei istorice oficiale trasată de către Partidul Comunist Român. Odată ce ideologia invadează spațiul libertății (în cazul nostru, raportarea nonpartinică la propriul trecut) este aproape imposibil să se mai spună precis câtă asemănare prezintă sau nu figura lui Tudor Vladimirescu astăzi față de realitatea acelei epoci.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, istoriografie, național-comunism, revoluție, ideologie.

THE NATIONAL COMMUNIST HISTORIOGRAPHY ON TUDOR VLADIMIRESCU'S 1821 REVOLUTION BETWEEN SCIENTIFIC ACCUARACY AND IDEOLOGICAL VILIFICATION

Abstract

Any accurate research that an historian endeavours to engage in must start with the task to devise a set of useful concepts and define them. As the present study focuses on modern Romanian history, it aims to analyse the historiography concerning Tudor Vladimirescu's evolution in order to rewrite the year 1821 from a non-ideological perspective. Romanian communist historiography build a gigantic encomiastic edifice made up of various historical figures. Tudor Vladimirescu was included in this figurative parade but, unfortunately, once ideology took hold of him and employed wooden language (that it still makes use of), this brave historical figure was discredited due to becoming the object of "historical research" in the hands of some biased, sentimental and obedient historians who were commissioned by the Romanian Communist Party to follow its line. Once ideology invades the space for freedom (which is, in the present case, the non-biased reference to the past), it is almost impossible to state precisely to what extent the figure of Tudor Vladimirescu has been distorted by ideology.

Key words: Tudor Vladimirescu, historiography, national communism, revolution, ideology.

TUDOR VLADIMIRESCU ȘI ETERIA

Claudiu Constantin MĂRĂCINE

Prof. Colegiul Național „Tudor Vladimirescu”, Târgu Jiu

e-mail: maracine01@yahoo.com

Rezumat

În 1814 se înființa la Odessa de către trei negustori greci, Eteria (Philiki Hetairia - Societatea prietenilor), o grupare secretă, care se dorea asemeni masoneriei, și care avea ca principal obiectiv eliberarea grecilor, creștini ortodocși, de asupra turcească. La început pur grecească, Eteria și-a lărgit programul, propunându-și să realizeze *„uniunea armată a tuturor creștinilor din Turcia europeană pentru a face să triumfe crucea asupra semilunei”*. Sprijiniți de consulul rus Alexandru Pini, căpitani eteriști de la București, Iordache și Farmache reușesc să-l atragă pe Theodor Vladimirescu în Eterie, încheindu-se între cei trei un acord de colaborare. Atenție, de colaborare, nu de supunere!

Dată în perioada decembrie 1820 – ianuarie 1821, convenția consta într-un sprijin reciproc ca să se îndeplinească „planul nostru cel spre obștescul folos, și anume ca prin puterea armelor noastre să ne eliberăm de sub jugul apăsător al barbarilor și să ridicăm semnul biruitor al crucii izbăvitoare”. Se observă, încă de la primul articol al Convenției, modul echivoc al obiectivelor. Putem deduce că „obștescul folos” poate fi chiar interpretat în favoarea lui Tudor, adică eliminarea fanarioților, iar „jugul apăsător al barbarilor”, nu încapă îndoială, reprezintă dominația otomană.

Cuvinte cheie: Eteria, Alexandru Ipsilanti, Tudor Vladimirescu, colaborare, proclamație.

TUDOR VLADIMIRESCU AND THE ETHERIA

Abstract

In 1814, the Etheria was founded at Odessa by three greek merchants, a secret organisation, which was desired to be like the freemasonry, and had as main objective the eliberation of the greeks, orthodox christians, from the ottoman opression. Entirely greek at first, the Etheria increased its goal, proposing to realise "the united army of all christians from the european Turkey, so that the cross triumphs over the crescent". Supported by the russian consul, Alexandru Pini, the eterian capitans from Bucharest, Iordache and Farmache manage to bring Tudor Vladimirescu in Etheria, closing a collaboration contract between the three. To be noted, collaboration, not obedience!

Placed between december 1820-January 1821, the convention consisted of mutual assistance, in order to achieve "our plan for the people's benefit, that by our own weapons we shall free ourselves from the back-breaking rule of the barbarians and raise the victorious sign of the savior cross." It can be noticed, since the first article of the Convention, the equivocal way of the objectives. We can deduct that "people's benefit" can be interpreted as being in Tudor's favor, that being the elimination of the Phanariots, and that "the back-breaking rule of the barbarians" represents, without a doubt, the ottoman domination.

Key words: Eteria, Alexandru Ipsilanti, Tudor Vladimirescu, collaboration, proclamation.

**„CĂ PUTEREA NORODULUI E CA IARBA DIN BASME...”.
CONSTRUCȚIA LITERARĂ A FAPTULUI ISTORIC ÎN
ROMANUL „IARBA FIARELOR” DE ALEXANDRU
PREDESCU**

Nicolae MIHAI

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopoșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: nicolamih48@gmail.com

Rezumat

Textul nostru propune o interpretare a epocii lui Tudor Vladimirescu, pornind de la ficțiunea istorică semnată de Alexandru Predescu. Apărut în celebra colecție „Cutezătorii” a editurii Albatros, în anul 1985, romanul „Iarba fiarelor” era mai mult decât o simplă frescă a epocii care avea în centrul său mișcarea revoluționară declanșată de Tudor Vladimirescu. Documentarea atentă, stilul alert, nu lipsit de o certă culoare populară, personajele masculine sau feminine, vii, care înfruntă „teroarea istoriei” cu curaj, dar și cu o certă înțelepciune populară, căreia nu rareori i se asociază un răs sănătos, caracterizează această receptare, deopotrivă „construcție sau configurare în plan literar” (Corinne Grenouillet, Anthony Mangeon). Avem în față un excelent caz în care literatura contribuie deopotrivă la construirea, dar și la transmiterea evenimentului. Nu prin tratarea evenimentul istoric de o manieră factuală, verificabilă, ceea ce e specific istoriei ca știință, cât ficționalizând-o. Într-un context puternic ideologizant, romanul lui Alexandru Predescu reușea să scape constrângerilor sale, restituindu-ne un univers istoric, cu siguranță mai viu, de care cititorul ajunge afectiv legat. Nu întâmplător, autorul nu încheie romanul cu moartea lui Tudor Vladimirescu, ci cu venirea pe tron a primului domnitor pământean și cu reîntoarcerea în Ardeal a lui Gheorghe Lazăr, promotorul școlii

în limbă națională. Oare această poetică a istoriei, acest efort al autorului de a da naștere unei personale tapiserii de Bayeux, nu ne arată mai bine rolul literaturii de a construi „o singulară « memorie a evenimentului »”?

Cuvinte cheie: memoria evenimentului istoric, ficțiune istorică, narațiune, Alexandru Predescu, iarba fiarelor.

'THAT THE POWER OF THE PEOPLE IS LIKE THE WHITE SWALLOW-WORT OF FAIRY TALES ...'. THE LITERARY CONSTRUCTION OF THE HISTORICAL FACT IN THE NOVEL „THE WHITE SWALLOW-WORT” BY ALEXANDRU PREDESCU

Abstract

Our paper proposes an interpretation of the era of Tudor Vladimirescu, starting from the historical fiction signed by Alexandru Predescu. Published in the famous 'Cutezatorii' collection of the Albatros Publishing House, in 1985, the novel 'Iarba fiarelor' was more than a simple fresco of the era that had in its center the revolutionary movement triggered by Tudor Vladimirescu. A careful documentation and an alert style, not without a certain popular color, lively male or female characters, who face the 'terror of history' with courage, but also with a certain popular wisdom, which is not infrequently associated with a healthy laugh, characterizes this reception, also “ a literary construction or configuration” (Corinne Grenouillet, Anthony Mangeon). We have before us an excellent case in which literature contributes both to the construction and to the transmission of the event. Not by treating the historical event in a factual, verifiable manner, which is specific to history as a science, but by fictionalizing it. In a strong ideological context, Alexandru Predescu's novel managed to escape its constraints, giving us back a

historical universe, certainly more alive, to which the reader becomes emotionally attached. Not coincidentally, the author does not end the novel with the death of Tudor Vladimirescu, but with the coming to the throne of the first Romanian ruler and the return to Transylvania of Gheorghe Lazăr, the promoter of the school in the national language. Doesn't this poetics of history, this effort of the author to give birth to a personal Bayeux tapestry, show us better the role of literature in constructing “a singular *memory of the event*” ?

Key words: memory of the historical event, historical fiction, narrative, Alexandru Predescu, herbe du pic.

CONȘTIINȚA DE SINE REFLECTATĂ ÎN PROGRAMELE REVOLUȚIONARE ALE MODERNITĂȚII ROMÂNEȘTI

Ion MILITARU

Cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: militaruiou_I@yahoo.com

Rezumat

Modernitatea, reprezintă un nou mod de a vorbi, de a se raporta la sine și a formula idealitățile. În programele sale revoluționare, spre deosebire de programele mișcărilor premoderne, își face loc un mod de a vorbi distinct. Ideea studiului de față este că acest mod de a vorbi este urmarea directă a unui mod de a se înțelege pe sine, de a înțelege lumea și întregul rest. Cu alte cuvinte, modul de a vorbi al modernității se datorează schimbării sale de paradigmă, de Weltanschauung. Care au fost resorturile acestei schimbări, cauzele și urmările, iată miza studiului nostru.

Cuvinte cheie: modernitate, paradigmă, Weltanschauung, cauze, consecințe.

SELF-AWARENESS REFLECTED IN THE REVOLUTIONARY PROGRAMS OF ROMANIAN MODERNITY

Abstract

In a rather distinctive manner, modernity presents a new manner of speaking, a new manner of self-referral, of formulating idealities. From within its revolutionary programmes, in contrast with premodern movements, emerges a distinctive manner of speech.

The thesis of the current study is that this manner of speech is a direct consequence of a way understanding the self, the world and everything else. In other words, modernity's manner of speech emerges from its very paradigm, from its Weltanschauung. The subject of the present study are thus the sources of this change, its causes and consequences.

Key words: modernity, paradigm, Weltanschauung, causes, consequences.

BOIERII OTETELIȘEANU ÎN TIMPUL REVOLUȚIEI DE LA 1821. RAPORTURILE CU TUDOR VLADIMIRESCU

Narcisa Maria MITU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: narcisa_mitu@yahoo.com

Rezumat

În acest articol am avut în vedere relațiile de prietenie dintre membrii familiei Otetelișeanu – Iordache, Grigore și Petrache Poenaru – cu Tudor Vladimirescu. Contemporani cu revoluția de la 1821, dar și părtași la marele eveniment, au fost frații Iordache și Grigore Otetelișeanu, boieri străluciți de gradul III, în binecunoscutul „incident de la Benești”, relatat cu atâta măiestrie și acuratețe de însăși Iordache Otetelișeanu. Iordache Otetelișeanu l-a cunoscut pe Tudor Vladimirescu în anul 1819, în calitate de inginer hotarnic, fapt care-l determină să-i solicite ajutorul în timpul atacului arnăuților. Petrache Poenaru, foarte apreciat pentru cunoștințele și pricepera sa, ajunge să devină secretarul intim al lui Tudor, redactându-i o mare parte din documentele.

Cuvinte cheie: Familia Otetelișeanu, Tudor Vladimirescu, 1821, satul Benești, revoluție.

OTETELISEANU BOYARS DURING THE REVOLUTION OF 1821. RELATIONS WITH TUDOR VLADIMIRESCU

Abstract

In the present article we have considered the friendship between Oteteliseanu family members – Iordache, Grigore and Petrache Poenaru – with Tudor Vladimirescu. Contemporaries with

Revolution of 1821 and also partakers in the grand event there were Iordache brothers, Grigore Oteteliseanu, bright boyars of third degree in the wellknown "Benesti incident", reportedly with such alacrity and neatness by Iordache Oteteliseanu himself. Iordache Oteteliseanu had met Tudor Vladimirescu in 1819, as surveyor, instills in him to ask for help during Arnauts assault. Petrache Poenaru, highly appreciated for his knowledge and skills, turns into Tudor`s private assistant, editing for him a lot of his documents.

Key words: Oteteliseanu Family, Tudor Vladimirescu, 1821, Benești village, revolution.

PERSONALITATEA LUI TUDOR VLADIMIRESCU DIN PERSPECTIVĂ INTERNAȚIONALĂ

Florin NACU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: florinnacu86@yahoo.ro

Rezumat

Articolul va prezenta principalele aspecte ale personalității revoluționarului român Tudor Vladimirescu, în calitate de avocat, comandant militar, oficial vamal și lider revoluționar. Voi prezenta principalele momente în care talentul lui Tudor Vladimirescu a fost folosit în chestiuni juridice, militare, politice și naționale. Tudor Vladimirescu era bine cunoscut în Balcani, de ruși, otomani, chiar de austrieci, greci, ca un bun comandant militar, răsplătit cu decorații și grade militare de către Armata Rusă. Ca lider al ”pandurilor”, o miliție națională de inspirație balcanică, Tudor Vladimirescu a încercat să devină un lider politici, talentul său diplomatic și juridic fiind bine cunoscut de contemporanii săi străini.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, revoluție, 1821, personalitate, perspectivă internațională.

THE PERSONALITY OF TUDOR VLADIMIRESCU SEEN BY THE INTERNATIONAL VIEW

Abstract

The article will reveal the main aspects of the personality of Romanian revolutionary Tudor Vladimirescu as lawyer, as a military commander, civil customs official and as a revolutionary leader. I will present the main moments in which the talent of Tudor

Vladimirescu was used for juridical, military, political and national issues. Tudor Vladimirescu was very well known in Balkans, by Russians, Ottomans even by Austrians, Greeks as a good military commander, awarded with medals and military ranks for his service in the Russian Army. As leader of the "pandur" soldiers, a national militia with a Balkan inspiration, Tudor Vladimirescu tried to be a political leader using his military, diplomatic and juridical skills being well known by its foreign contemporaries.

Key words: Tudor Vladimirescu, revolution, 1821, personality, international view.

STRUCTURI DENOMINATIVE OFICIALE ȘI POPULARE. NUME ALE UNOR PERSONALITĂȚI ISTORICE ROMÂNEȘTI ÎN TOPONIMIE

Iustina NICA (BURCI)

Cercet. șt. II, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: iustinaburci@yahoo.com

Rezumat

Toponimia actuală este rezultatul unei evoluții complexe, care implică un cumul de factori – istorici, geografici, lingvistici etc., aparținând unor straturi temporale suprapuse vertical, corespunzătoare epocilor care s-au succedat în dezvoltarea societății noastre. În inventarul acestor denumiri se regăsesc astăzi, pe lângă numele oamenilor simpli, și o serie de nume ale unor personalități care au marcat în mod excepțional destinul unor mari colectivități umane. În paginile lucrării de față, ne vom îndrepta atenția asupra analizei acelor denumiri care au la bază nume de domnitori sau conducători importanți întâlniți în istoria Olteniei, Munteniei și Moldovei, urmărind tipologia lor la nivel oficial și popular.

Cuvinte cheie: toponimie, istorie, nume de domnitori, oficial, popular.

OFFICIAL AND POPULAR DENOMINATIVE STRUCTURES. NAMES OF ROMANIAN HISTORIC PERSONALITIES IN TOPONYMY

Abstract

The actual toponymy is the result of a complex evolution that implies an assembly of factors – historical, geographical, linguistical etc., belonging to some vertically superposed temporal

layers that correspond to the ages that have succeeded once with the development of our society. In the inventory of these denominations, there are even today found, besides the names of some average people, a series of names of some personalities that left an exceptional mark on the destiny of certain large human communities. Along the pages of the present paper, our attention is to be drawn towards the analysis of some denominations that are based on names of important rulers or leaders that are met in the history of Oltenia, Muntenia and Moldova, following their typology from the official and popular point of view.

Key words: toponymy, history, names of rulers, official, popular.

**MIȘCĂRILE SOCIALE ÎN SECOLELE XIX-XI:
CONTRIBUȚII TEORETICE ȘI ORIENTĂRI
INTERDISCIPLINARE PRIVIND COMPARTAMENTUL
UMAN ȘI IMPLICAREA CIVICĂ**

Anca Parmena OLIMID

Conf. univ. dr., Facultatea de Științe Sociale,
Universitatea din Craiova
e-mail: parmena2002@yahoo.com

Daniel Alin OLIMID

Lect. univ. dr., Universitatea din Craiova

Rezumat

Comunicarea focusează analiza mișcărilor sociale în secolele XIX-XXI, propunând o concentrare alternativă a contribuțiilor teoretice și orientărilor interdisciplinare referitoare la comportamentul uman și implicarea civică. Analiza pornește de la trei perspective distincte: (1) teorii ale mișcărilor sociale (rolul acțiunii individuale, al acțiunii colective și al grupurilor sociale în contextul schimbărilor sociale și politice în secolele XIX-XXI); (2) mișcările sociale și acțiunea colectivă (contexte de analiză la nivel regional și internațional); (3) participarea individuală și implicarea civică (explicații ale schimbărilor sociale, istorice și demografice în zona Balcanilor în perioada analizată). Studiul angajează ca metode de cercetare: analiza de conținut, studiul de caz, precum și analiza cantitativă și calitativă a datelor. În acest scop, cercetarea beneficiază și de aportul fundamental al perspective inter- și transdisciplinare referitoare la comportamentul uman și implicarea civică, prin identificarea a două teme centrale de investigație a mișcărilor sociale: identitatea colectivă și drepturile omului. În concluzie, dezbateră referitoare la mișcările sociale și interacțiunile societale

dintre actorii colectivi și actorii individuali evidențiază trei corelații cheie ale cercetării: implicare, participare și angajament civic.

Cuvinte cheie: mișcări sociale, comportament uman, implicare civică, participare.

SOCIAL MOVEMENTS IN THE 19 TH AND 21 ST CENTURIES: THEORETICAL CONTRIBUTIONS AND INTERDISCIPLINARY APPROACHES TO HUMAN BEHAVIOR AND CIVIC INVOLVEMENT

Abstract

The communication focuses on the analysis of the social movements in the XIXth-XXIth centuries, proposing an alternative concentration of the theoretical contributions and the interdisciplinary approaches to human behaviour and civic involvement. The analysis initiates three distinct perspectives: (1) the theories of social movements (the role of the individual action, the collective action and the social groups in the context of the social and political change in the XIXth-XXIth centuries); (2) the social movements and the collective action (contexts of analysis at regional and international level); (3) the individual participation and the civic involvement (explanations of the social, historical and demographic changes in the Balkans during the selected period). The study engages as research methods: the content analysis, the case study, as well as the quantitative and qualitative analysis of data. To this end, the research also benefits from the fundamental contribution of inter- and trans-disciplinary perspectives on human behaviour and civic involvement, by identifying two central themes for investigating the social movements: the collective identity and the human rights. In conclusion, the debate concerning the social movements and the societal interactions between the collective actors and the individual

actors highlights three key correlations of the research: involvement, participation and civic engagement.

Key words: social movements, human behavior, civic involvement, participation.

SITUAȚIA DIN BALCANI ÎN PERIOADA REVOLUȚIEI LUI TUDOR VLADIMIRESCU: MIȘCAREA DE ELIBERARE A SÂRBILOR ȘI A GRECILOR

Șerban PĂTRAȘCU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Ploșșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: serban_patrascu@yahoo.com

Rezumat

Înainte de izbucnirea Revoluției lui Tudor Vladimirescu și chiar în timpul desfășurării acesteia, și alte popoare din Balcani au declanșat revolte și mișcări de eliberare de sub dominație otomană. Este vorba de sârbi și de greci care, după ani de lupte cu armatele sultanului au reușit să-și atingă scopurile: autonomia și respectiv independența.

Comunicarea noastră prezintă, în mod succint, desfășurarea și caracteristicile acestor mișcări.

Cuvinte cheie: Balcani, mișcare de eliberare, greci, sârbi, revoluție.

THE CIRCUMSTANCES IN THE BALKANS DURING THE REVOLUTION OF TUDOR VLADIMIRESCU: THE LIBERATION MOVEMENT OF SERBS AND GREEKS

Abstract

Before the breaking out of the Revolution of Tudor Vladimirescu, and even during this event, other peoples from the Balkan area started uprisings and movements for freeing themselves

from the Ottoman domination. They were the Serbians and the Greeks who, after years of fighting with the sultan's armies, managed to reach their goals: autonomy and, respectively, independence.

The present communication presents, succinctly, the carrying out and the characteristics of these actions.

Key words: Balkans, liberation movement, Greeks, Serbs, revolution.

**TUDOR VLADIMIRESCU ȘI FRATELE SĂU PAVEL
(PAPA) VLADIMIRESCU, ÎN COLECȚIA DE DOCUMENTE
A MUZEULUI JUDEȚEAN GORJ**

Dumitru-Valentin PĂTRAȘCU

Muzeul județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Târgu Jiu
e-mail: valentinpatrascu1983@yahoo.com

Rezumat

În cadrul colecției de documente a Muzeului Județean Gorj se păstrează un număr de 23 de documente relative la Theodor (Tudor) Vladimirescu și fratele său Pavel (Papa) Vladimirescu. Două dintre acestea sunt cărțile de numire a lui Tudor Vladimirescu, respectiv a fratelui său, Pavel (Papa) Vladimirescu ca vătafi de plai, nu mai puțin de 8 documente fiind acte de vânzare-cumpărare a unor proprietăți, achiziții realizate de către cei doi frați.

Totodată, două documente aflate în colecțiile Muzeului Județean Gorj se referă la două împrumuturi în bani acordate de către Tudor Vladimirescu, alte 6 documente referindu-se la împrumuturi în bani oferite de către Pavel (Papa) Vladimirescu.

Unul dintre cele mai importante documente relative la Tudor Vladimirescu este o diată, ce s-a aflat în posesia nepotului său de frate, Ioan Vladimirescu, cel care a pus acest document la dispoziția lui Constantin D. Aricescu, acesta publicându-l în anul 1874.

Celor 23 de documente din patrimoniul Muzeului Județean Gorj relative la Tudor și Pavel Vladimirescu li se adaugă alte 21 de documente referitoare la averea lui Tudor Vladimirescu, documente aflate în fondurile arhivistice ale Serviciului Județean Gorj al Arhivelor Naționale.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, muzeu, documente, Târgu-Jiu, Pavel Vladimirescu.

TUDOR VLADIMIRESCU AND HIS BROTHER PAVEL (PAPA) VLADIMIRESCU, IN THE COLLECTION OF DOCUMENTS OF THE GORJ COUNTY MUSEUM

Abstract

The Gorj County Museum is provided with a number of twenty-three documents related to Theodoror (Tudor) Vladimirescu and Pavel (Papa) Vladimirescu, his brother. Two of these are appointments of Tudor Vladimirescu, respectively his brother Pavel (Papa) Vladimirescu, to the positions of ealdorman and eight documents regard buy sell agreements of properties belonging to the two brothers. Two documents concern two loaning money contracts provided by Tudor Vladimirescu, while other six refer to the ones of Pavel (Papa) Vladimirescu. Found once in the possession of his nephew Ioan Vladimirescu, one of the most important documents belonging to Tudor Vladimirescu is his will; this documents was published by Constantin D. Aricescu in 1884. These twenty-three documents found in the Gorj County Museum, related to Tudor and Papa Vladimirescu, complete themselves with twenty-one documents regarding to Tudor Vladimirescu's asset, hold by the Gorj County Archives, local branch of the National Archives of Romania.

Key words: Tudor Vladimirescu, museum, documents, Târgu-Jiu, Pavel Vladimirescu.

JUDEȚUL VÂLCEA ÎN TIMPUL MIȘCĂRII REVOLUȚIONARE DE LA 1821

Eugen PETRESCU

Centrul de Cercetări Cstorice „Pr. Dumitru Bălașa”
al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”,
Râmnicu Vâlcea
e-mail: petrescu1959@yahoo.com

Rezumat

La începutul secolului al XIX-lea regimul fanariot devine tot mai apăsător, fapt ce generează în lumea satelor și târgurilor Țării Românești nemulțumiri soldate cu refuzul țăranilor de a ieși la muncă, fuga acestora de pe moșii, haiducia, lupta târgoveților împotriva domniei etc. Dorința tot mai aprinsă de redobândire a autonomiei țării, impulsionată și de mișcările popoarelor oprimate din Balcani, sufletul acestora fiind societatea secretă Eteria, care își dorea o mișcare generală antiotomană, determină o intensificare a actelor de răzvrătire și de nesupunere. Stările interne, de mare tensiune, în care se găseau țările române conturează o nouă ordine socială în care să fie recunoscută și promovată suveranitatea poporului. Așa s-a născut, la începutul anului 1821, mișcarea revoluționară condusă de slugerul Tudor Vladimirescu – principalul conducător al pandurilor din Oltenia, acesta fiind începutul istoriei moderne a României. În scurt timp, județul Vâlcea capătă un rol definitoriu în strategia geo-politică a revoluției, în sud târgul Drăgășanilor și localitățile din împrejurimi – Sutești, Crețeni, Gușoeni, Prundeni și Zăvideni –, constituind puncte de rezistență pentru oastea revoluționară, iar în nord mănăstirile fortificate – Hurezi, Bistrița și Cozia –, precum și localitățile Racovița și Căineni, constituind locuri de adăpostire în siguranță a revoluționarilor într-o eventuală retragere a acestora spre Transilvania. Dimensiunea

evenimentelor din primavara și vara anului 1821, desfășurate în Vâlcea, fac din acest județ, de la marginea de est a Olteniei, un simbol al libertății românești.

Cuvinte cheie: Vladimirescu, revoluție, Vâlcea, fanariot, Eteria.

VÂLCEA CONTY DURING THE REVOLUTIONARY UPSISING FROM 1821

Abstract

At the beginning of the 19th century, the Phanariot regime becomes even more oppressive, a situation that generates, in the villages and boroughs from Wallachia, discontentment that results in the refusal of the peasants to continue working, in their flight from the estates, their becoming hajduks, the fights of the townsmen against the ruling administration etc. Their constantly increasing desire for regaining the autonomy of the country, equally triggered by the uprisings generated by the oppressed peoples from the Balkans, their heart-and-soul being the secret society called Eteria, which was expecting a general anti-Ottoman rebellion, determines an intensification in the revolt and insubordination actions. The internal realities, defined by great tensions, in which the Romanian Principalities found themselves, shaped a new social order, in which the sovereignty of the people to be acknowledged and promoted. In this manner, it was born, at the beginning of 1821, the revolutionary movement led by purveyor Tudor Vladimirescu – the main leader of the pandurs from Oltenia, which represents the beginning of the modern history in Romania. Shortly after, Vâlcea county obtains a significant role in the geo-political strategy of the revolution, in the south being the borough of Drăgășani and the surrounding localities – Sutești, Crețeni, Gușoeni, Prundeni and Zăvideni –, which constituted the resistance centres for the revolutionary army, and, in

the northern part, the fortified monasteries – Hurezi, Bistrița și Cozia –, along with the localities Racovița and Căineni, representing places for the safe hiding of the revolutionary men, in case of a possible retreat of them towards Transylvania. The dimension of the events from the spring of 1821, from Vâlcea, transforms this county, from the eastern side of Oltenia, into a symbol of the Romanian freedom.

Key words: Vladimirescu, revolution, Vâlcea, Phanariot, Eteria.

UN EPISOD AL AFILIERII LUI TUDOR VLADIMIRESCU LA ETERIE? TENTATIVA DE REINSTALARE A LUI KARAGEORGE ÎN FRUNTEA MIȘCĂRII SÂRBEȘTI (1817)

Cristian PLOSCARU

Conf. univ. dr., Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
e-mail: cploscaru@yahoo.com

Rezumat

Mult discutată în istoriografia română și greacă din anii 60-70 ai veacului trecut, încercarea de reinstalare a lui Karageorge la conducerea mișcării sârbești, reizbucnită în aprilie 1815, este asociată primelor racolări importante făcute de Eteria de la Odesa în Basarabia și Principatele Române. Pe baza unor izvoare publicate în reviste rusești și volume sârbești din a doua jumătate a veacului al XIX-lea, necunoscute istoricilor români, readucem în atenție acest episod, pe care îl împărțim în două faze. Prima, inițiată de câțiva apropiați ai lui Karageorge, filo-austrieci, aflați și ei în exil în Basarabia, în care credem că a fost implicat și Tudor, nu a fost dusă la bun sfârșit. A doua, declanșată după racolarea lui Karageorge de către Eterie prin Gheorghe Leventis și Iordache Olimpiotul, avea să se încheie tragic, cu executarea lui Karageorge, odată ajuns în Serbia. După informațiile noastre, Vladimirescu nu a avut nicio implicare în a doua tentativă, dimpotrivă a reprezentat primul incident din seria celor care aveau să genereze serioase tensiuni în relația sa cu Iordache Olimpiotul. De asemenea, această episod, în ansamblu, aduce câteva clarificări în privința litigiului financiar dintre Tudor și Olimpiotul, litigiu cu un rol important în capturarea căpeteniei pandurilor la Golești, urmată de dramaticul său sfârșit.

Cuvinte cheie: societăți secrete, conspirație, proiecte politice, diplomație, istoriografie.

THE ATTEMPT TO REINSTATE KARAGEORGE AT THE HELM OH THE SERBIAN MOVEMENT (1817)

Abstract

Much discussed in the Romanian and Greek historiography of the 60s and 70s of the last century, the attempt to reinstate Karageorge to lead the Serbian movement, which broke out in April 1815, is associated with the first major recruitments made by Etairia from Odessa in Bessarabia and the Romanian Principalities. Based on sources published in Russian journals and Serbian volumes from the second half of the 19th century, unknown to Romanian historians, we bring to attention this episode, which we divide into two phases. The first, initiated by several collaborators of Karageorge, pro-Austrians, also in exile in Bessarabia, in which we believe that Tudor was also involved, was not completed. The second, launched after the recruitment of Karageorge by Etairia through Georgios Leventis and Georgios Olympios, would end tragically, with the execution of Karageorge, once he arrived in Serbia. According to our information, Vladimirescu had no involvement in the second attempt, on the contrary, this represented the first incident in the series of those who would generate serious tensions in his relationship with Georgios Olympios. Also, this episode, as a whole, brings some clarifications regarding the financial dispute between Tudor and Olympios, a dispute with an important role in capturing the leader of the pandurs at Golești, followed by his dramatic end.

Key words: secret societies, conspiracy, political projects, diplomacy, historiography.

O PIESĂ DE TEATRU ȘI CONTEXTUL EI: DRAMA „TUDOR VLADIMIRESCU” DE NICOLAE IORGA (1921)

Bogdan POPA

Cercet. șt. II, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București
e-mail: bogdanidpopa@gmail.com

Rezumat

Centenarul Revoluției lui Tudor Vladimirescu a fost marcat prin numeroase manifestări publice, culturale și științifice, majoritatea sub egida Academiei Române. Deja o figură intelectuală și politică importantă în societatea românească de după Primul Război Mondial, Nicolae Iorga a ținut conferințe, a publicat „Izvoarele contemporane asupra mișcării lui Tudor Vladimirescu” și a scris, special pentru acest prilej, o dramă în cinci acte. Trebuie avut în vedere un alt moment important al anului 1921: dubla nuntă regală româno-greacă, prilej, pentru Nicolae Iorga, de a alcătui un alt volum special, gândit pentru a sublinia apropierea istorice dintre cele două popoare. Contribuția de față își propune să analizeze drama istorică „Tudor Vladimirescu”, de Nicolae Iorga, din mai multe puncte de vedere: 1) raportarea la cunoștințele istorice ale momentului și imaginea lui Tudor Vladimirescu în conștiința publică; 2) locul piesei de teatru în ansamblul scrierilor lui Nicolae Iorga dedicate centenarului 1821; 3) raportarea centenarului 1821 la evenimentul politic major reprezentat de dubla nuntă regală.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, Nicolae Iorga, Centenar 1921, Teatru, cunoștințe istorice.

A THEATRE PLAY IN CONTEXT: "TUDOR VLADIMIRESCU", BY NICOLAE IORGA

Abstract

The Centennial of Tudor Vladimirescu's revolution was celebrated through many public, cultural, and scientific events, mostly organised under the auspices of the Romanian Academy of Sciences. Already an important intellectual and political figure in the Romanian society after the Great War, Nicolae Iorga held conferences, published the contemporary sources of the 1821 revolution, and wrote, especially for this purpose, a drama. One must however take into consideration another important feature of the year 1921: the two Romanian-Greek royal weddings. These offered Nicolae Iorga the chance to write another special book, meant to underline the historical cooperation between the two nations. This paper aims to analyse the historical drama "Tudor Vladimirescu", by Nicolae Iorga, from the following points of view: 1) the historical knowledge of the moment and Tudor Vladimirescu's image in the public opinion; 2) the position of the drama within the larger frame of the writings Nicolae Iorga dedicated to the 1921 centennial; 3) a comparison between the centennial of 1821 and the political event represented by the double royal wedding.

Key words: Tudor Vladimirescu, Nicolae Iorga, Centennial 1921, Theatre, historical knowledge.

TUDOR VLADIMIRESCU ȘI CERNEȚII

Dr. Tudor RĂȚOI

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Mehedinți

e-mail: tudor.ratoi@gmail.com

Rezumat

Comunicarea pornește de la ideea bazată pe documente că Tudor Vladimirescu a avut o legătură profundă cu târgul Cerneților, care în epoca revoluției de la 1821, înainte și după aceasta, era reședința județului Mehedinți, cel mai mic oraș din Țara Românească după expresia lui Nicolae Iorga, la data respectivă Severinul nefiind încă înființat.

Cum puține au fost locurile și potecile Mehedințiului necunoscute lui Tudor, cu atât mai mult trebuie să-i fi fost familiar târgul Cerneților, reședința județului, în calitățile avute de el ca dregător în administrația acestei părți de țară.

La Cerneți, Tudor a strâns oarece avere: celebra culă ce se păstrează până astăzi, o prăvălie, un loc slobod, o vie cu pomet și o făcaie mică de moară pe apa Pleșuvei. De asemenea, el a fost adesea prezent aici în acțiuni militare împotriva turcilor rebeli din Ada Kaleh, care jefuiau sistematic localitățile mehedințene din zonă, ori pentru întărirea legăturilor cu sârbii, întru susținerea aceleiași cauze în raporturile lor cu Poarta, sau în activități comerciale ori administrative.

Un moment semnificativ al prezenței viitorului conducător al revoluției române la Cerneți este relatat de prietenul său, Gheorghe Duncea, în celebrul lui memoriu despre Tudor și revoluție, atunci când se referă la participarea slugerului și a pandurilor la războiul ruso-turc din 1806-1812. După acest război, cu acordul Țarului Rusiei, toate armele pe care rușii le puseseră la dispoziția pandurilor ca să lupte cu ele în război au rămas în posesia slugerului, care le-a

depozitat la Cerneți, la cula de la via sa de aici, rămânând în paza regimentului de cazaci.

Tudor a trecut ultima dată pe la Cerneți în ziua de 29 ianuarie 1821, venind dinspre Ciovrnășani. A stat puțin și, fără a mai trece prin oraș, a plecat apoi spre Strehaia.

După revoluție și după sfârșitul său tragic, a intrat în derulare procedura succesiunii “rămasurilor” lui de aici, care s-a desfășurat aproape un deceniu. Unele dintre bunuri au fost scoase la mezat și adjudecate de personaje din zonă, dar dispariția fizică a fostului lor proprietar n-a dus, cum se știe, la ștergerea amintirii Vladimirescului în fosta reședință de județ, devenită între timp o așezare cu totul anonimă. Dimpotrivă. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, s-a lansat proiectul construcției unui monument de aducere aminte, chiar pe locul unde fusese prăvălia slugerului din târg, în lunca Topolniței, inițiativă care s-a tot amânat până în pragul Primului Război Mondial, monumentul de aici fiind dezvelit la 29 iunie 1914.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, Cerneți, cula, avere, Gheorghe Duncea.

TUDOR VLADIMIRESCU AND CERNEȚI VILLAGE

Abstract

The communication starts from the idea based on the documents revealing that Tudor Vladimirescu had a strong connection with the borough of Cerneți, which, in the age of the revolution from 1821, before and after it, was the residence town of Mehedinți County, the smallest town in Wallachia, as Nicolae Iorga was stating, at that time Severin not being yet founded.

The fewer were the places and paths from Mehedinți unknown to Tudor Vladimirescu, the more familiar he was with the borough of

Cerneți, the residence town of the county, in his quality of high official of the administration from this part of the country.

It was at Cerneți where Tudor gathered some fortune: the famous *cula* (tower, turret) is still preserved nowadays, a small shop, some land, a vineyard with orchard and a small mill on the stream of Pleșuva. Moreover, he was also part of many military actions against the rebel Turks from Ada Kaleh, who were systematically plundering the neighbouring localities from Mehedinți, or for strengthening the connections with the Serbians, for supporting the same cause in the relations with the Porte, or in trading or administrative activities.

A significant moment reminding the presence of the leader of the Romanian revolution from Cerneți, is related by his friend, Gheorghe Duncea, in his famous memoir on Tudor and the revolution, when it refers to the participation of the purveyor and his pandours to the Russian-Turkish war from 1806-1821. After this war, with the agreement of the Russian Tsar, all the arms that the Russian had placed at the pandour's disposal, to fight with them in the war, remained in the possession of the purveyor, who deposited them at Cerneți, in his *cula* constructed on his vineyard, to be guarded by the Cossack regiment.

Tudor last arrived at Cerneți on the 29th of January 1821, when coming from Ciovârnașani. He did not linger long, and, without crossing through the town, he headed to Strehăia.

After the revolution and his tragical end, it was carried the procedure of inheritance division on addressing his possessions from there, which took almost a decade. Some of the possessions were put up for auction and awarded by people from the area, but the physical disappearance of their former owner did not lead, as it is known, to the erase of the memory of Vladimirescu in the former county residence, meanwhile become totally anonymous. On the contrary, in the second half of the 19th century, it was launched a project for building a remembering monument, on the exact spot the shop of the

purveyor had been in the borough, in Topolnița meadow, an initiative that had been postponed until the beginning of World War I, the monument being finally revealed on the 29th of June 1914.

Keywords: Tudor Vladimirescu, Cerneți, cula, fortune, Gheorghe Duncea.

DRUMUL ADUNĂRII NORODULUI DE LA ȚÂNTĂRENI LA BUCUREȘTI

Laura Antoaneta SAVA

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: savaantoaneta@yahoo.com

Rezumat

Primirea vești intrării lui Ipsilanti în Moldova l-a făcut pe Tudor, la 28 februarie/12 martie 1821 să părăsească Țântăreniul și să se îndrepte spre Slatina. Coloana principală a trecut prin Fratoștița și Bodăești, la 1/13 martie, prin Amărăști și Oteteliș, la 3/15 martie, și a ajuns la Slatina în ziua de 6/18 martie. Cea de a doua coloană formată din arnăuții din tabăra de la Coțofeni și din pandurii călări ai lui Solomon, cu care cei dintâi s-au unit la Craiova, a pornit la 4/16 martie spre Slatina. În drumul lor spre București, cei mai mulți dintre arnăuți, mai puțin cei care se înrolaseră în oastea pandurilor, s-au dedat jafurilor. Căpitaniii Iova și Ienciu, cu o ceată de vreo 70 de, se țineau de jafuri. La 21 martie 1821, a intrat în București cu o parte din oastea sa (2000 de panduri „mândrii ca brazii și în cea mai mare parte gorjeni și mehedințeni, renumiți prin curajul și statura lor” și 500 de arnăuți). În frunte era purtat steagul oastei pandurilor – ce avea flamura „de mătase albă foarte fină, căptușită cu mătase albastră” și „trei ciucuri în culorile naționale” și o pâine mare – simbol al belșugului. În dreapta lui Tudor se afla un preot cu crucea în mână, iar în stânga, locotenentul său Theodor Macedoneanu.

Cuvinte cheie: Adunarea Norodului, oastea pandurilor, traseu, București, arnăuți.

THE ROUTE TAKEN BY THE ASSEMBLY OF THE PEOPLE FROM ȚÂNȚĂRENI TO BUCHAREST

Abstract

Upon the receiving of the news that Ipsilanti entered in Moldova, Tudor decided, on the 28th of February/2nd of March 1821 to leave Țânțăreni and to head towards Slatina. The most numerous part of them crossed through Fratoștița and Bodăești, on the 1st/13th of March, Amărăști and Oteteliș, on the 3rd/15th of March, and reached Slatina on the 6th/18th of March. The second group, made of the mercenary men from the southern Danube (*arnăuți*) from the camp of Coțofeni and the mounted pandours of Solomon, who the first ones had met in Craiova, started the journey on the 4th/16th of March towards Slatina. On their way to Bucharest, most of the mercenaries, less the ones who had enlisted in the pandour troops, started to plunder. Captains Iova and Ienciu, leading a group of 70, were carrying out robberies. On the 21st of March 1821, he entered in Bucharest with a part of his army (2000 pandours, “stately as the trees, most of them coming from Gorj or Mehedinți, renowned for their courage and stature”, and 500 mercenaries). In front of them, it was carried the flag of the pandour army – which had the pennon made of “very soft white silk, lined with blue silk” and “three tassels, in the national colours” and a large loaf of bread – a symbol for wealth. On the right of Tudor, it was a priest holding a cross, and on his left, it was his lieutenant, Theodor Macedoneanu.

Key words: Assembly of People, pandour army, route, Bucharest, *arnăuți*.

CĂPITANUL IANCU JIANU, PRECURSORUL LUI TUDOR VLADIMIRESCU ÎN DOCUMENTE ȘI ÎN ISTORII ORALE

Petronela-Luminița TUCĂ

Lect. univ. dr., Universitatea „Valahia”, Târgoviște

e-mail: luminita.tuca@gmail.com

Rezumat

Iancu Jianu rămâne un personaj aparte al Olteniei, însă portretul său a depășit acest teritoriu, fiind ridicat, în timp, la rangul de erou național. Prietenia sa cu Tudor Vladimirescu a fost consemnată în majoritatea lucrărilor literare care i-au fost consacrate, cât și în documente istorice, accentul fiind cu precădere așezat asupra haiduciei, cu toate că meritele sale întrunesc numeroase valențe. Iancu Jianu a fost un haiduc atipic: de viță boierească. Idealul său corespundea cu țelul lui Tudor. Colonelul și istoricul Dimitrie Papazoglu nu îl numea pe Jianu haiduc, ci îl considera „înaintemergătorul lui Tudor Vladimirescu”. La declanșarea Revoluției de la 1821 a îmbrățișat cauza lui Tudor Vladimirescu, devenind căpitan de panduri și diplomat. Într-o litografie, Carol Isler îl prezintă pe Iancu Jianu împreună cu Tudor Vladimirescu, la traversarea Oltului, pe podul umblător, alături de 23 de cetași de-ai săi. Oamenii simpli ai timpului său i-au înrudit pe cei doi eroi, fiind perpetuate mai multe istorii orale privind uciderea logodnicei lui Tudor (o presupusă soră a lui Iancu Jianu) la Mănăstirea Surpatele.

Cuvinte cheie: precursor, revoluție, căpitan, diplomat, istorii orale.

CAPTAIN IANCU JIANU, THE PREDECESSOR OF TUDOR VLADIMIRESCU, IN DOCUMENTS AND ORAL HISTORIES

Abstract

Iancu Jianu remains a special character of Oltenia, but his portrait has surpassed this territory, being raised, in time, to the rank of national hero. His friendship with Tudor Vladimirescu was recorded in most of the literary works dedicated to him, as well as in historical documents, the emphasis being mainly on outlawry, although his merits meet many values. Iancu Jianu was an atypical outlaw: of boyar descent. His ideal corresponded to Tudor's aim. Colonel and historian Dimitrie Papazoglu did not call Jianu an outlaw, but considered him „the predecessor of Tudor Vladimirescu.” At the outbreak of the Revolution of 1821, he embraced the cause of Tudor Vladimirescu, becoming a soldiers' captain and diplomat. In a lithograph, Carol Isler presents Iancu Jianu together with Tudor Vladimirescu, at the crossing of the Olt river, on the walking bridge, together with 23 of his citizens. The simple people of his time related the two heroes, being perpetuated several oral histories regarding the murder of Tudor's fiancée (an alleged sister of Iancu Jianu) at Surpatele Monastery.

Key words: predecessor, revolution, captain, diplomat, oral histories.

TUDOR VLADIMIRESCU ȘI PIEIREA LUI ÎN TÂRGOVIȘTE

Radu-Ștefan VERGATTI

Prof. univ. dr., Universitatea din Târgoviște, AOSR, Centrul
de Cercetări Științifice Interdisciplinare „Dumitru Stăniloae”
e-mail: rstvergatti@gmail.com

Rezumat

În anul 1821 boierii din Valahia au decis că Tudor Vladimirescu era cel mai potrivit pentru a declanșa și conduce o răscoală împotriva Sublimei Porți. Ea trebuia să fie cuplată cu răscoala grecilor numită Etheria. Țarul Alexandru I (1801-1825) nu a sprijinit aceste răscoale. El și-a dat acordul ca armatele Sublimei Porți să înăbușe răscoalele de pe teritoriul Valahiei. Atunci s-a decis asasinarea lui Tudor Vladimirescu de către conducătorii Eteriei. Tudor Vladimirescu era o personalitate puternică. Ar fi putut ridica la luptă întreaga populație a Valahiei. În consecință, s-a organizat un fals proces al lui în orașul Târgoviște. „Complețul de judecată” în frunte cu boierul eterist Geartoglu l-a condamnat la moarte pe Tudor Vladimirescu. A fost executat probabil în noaptea de 23-24 mai 1821 de căpitanul eterist Caravia. Trupul i-a fost tăiat în bucăți și aruncat într-o fântână de lângă curtea domnească și în alte părți. Și pentru contemporani și pentru istorici a rămas amintirea unei mari personalități a românilor.

Cuvinte cheie: 1821, revoluție, Vladimirescu, lider, proces înscenat.

TUDOR VLADIMIRESCU AND HIS DOWNFALL IN TÂRGOVIȘTE

Abstract

In 1821 the boyars of Wallachia decided that Tudor Vladimirescu was the best fit to start and lead a revolt against the Sublime Gate. It was to be coupled with the Greek uprising called Filiki Eteria. In the end, Tsar Alexander I (1801-1825) did not support these uprisings. He agreed that the armies of the Sublime Gate should quell the uprisings in Wallachia. Then it was decided to assassinate Tudor Vladimirescu by the leaders (etairoi) of Filiki Eteria. Tudor Vladimirescu was a very strong personality. He could have raised the entire population of Wallachia to battle. Consequently, a false trial was organized in the city of Targoviste. The "court" led by the Filiki Eteria member boyar Geartoglu sentenced Tudor Vladimirescu to death. He was tortured and then probably executed on the night of May 27-28, 1821 by the Filiki Eteria member captain Caravia. His body was cut to pieces and thrown into a well near the royal court and elsewhere. For contemporary as for historians Tudor Vladimirescu is remembered as a great Romanian personality.

Key words: 1821, revolution, Vladimirescu, leader, stage trial.